

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ
на
ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
на
ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА
ОБЩИНА ЧЕРНООЧЕНЕ, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: Община Черноочене

март, 2015 г.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ НА ОУПО:

Име: Община Черноочене

Адрес за кореспонденция: с.Черноочене, ул."Шеста" № 9

Кмет: Айдън Осман

Лица за контакти:

- инж.Милева – общ.Черноочене, 0391/ 6163

- инж. Лъчезар Грозев – р-л колектив ДЕО, 032/ 632 660, 0888/ 735 407

1. ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОУПО И ВРЪЗКАТА МУ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Нормативното основание за изготвяне на ОУПО се съдържа в чл.124 (1) и §123 (1) от ЗУТ.

Общия устройствен план на Община Черноочене ще определи визия, цели и стратегия на развитие, както и преобладаващо предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на територията, която обхваща, за следващите 20 години.

Главна цел на общия устройствен план на общината е да **създаде териториална планова основа за нейното дългосрочно устойчиво устройствено развитие в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните местни природни и други ресурси.**

Целите, от чието изпълнение зависи постигането на главната цел, се съобразяват с принципите на устойчивото развитие за баланс между екологично равновесие, икономически растеж и социален просперитет, при пестеливо използване на природните ресурси, а именно:

- Регулиране в устройствено отношение процесите на по-нататъшната урбанизация на територията на общината в граници и структурни форми, които да не накърняват качествените характеристики, цялостността и стабилността на природната ѝ среда;

- Създаване на необходимите устройствени условия за реализиране през следващите планови периоди на стратегическите и програмните документи по Закона за регионално развитие (ЗРР);

- Прилагане на устройствени принципи на по-нататъшно изграждане и техническо съоръжаване на жизнената среда в населените места и останалите обитавани територии в съответствие със съвременните европейски критерии и стандарти – Националната концепция за пространствено развитие, Регионалния план за развитие на Южния централен район за планиране, областната стратегия и общинския план за развитие, както и секторни програми, планове и проекти на общинско и по-високо териториално ниво;

- Планиране на територията на общината да става по начин, осигуряващ съхраняване и едновременно с това пълноценно включване в жизнен оборот на природното и културно наследство на общината.

Задачите на общинския общ устройствен план са регламентирани с Наредба № 8 на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове и включват:

- Определяне на общата структура на територията.
- Регламентиране на общия режим на устройство на всяка от териториите по предходната точка, при съблюдаване на режимите, установени със специални закони .
- Усъвършенстване на мрежата на социалната инфраструктура.
- Обосноваване развитието на комуникационно-транспортната инфраструктура на общината.
- Обосноваване развитието на техническата инфраструктура и определяне разположението на мрежите и съоръженията им на територията на общината, както и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от регионално и национално значение.
- Идентифициране на териториите с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия и регламентиране на необходимите превантивни мерки и начини на устройство и защита.
- Регулиране на взаимодействието между устройството на територията на общината и природната ѝ среда, с оглед нейното опазване. Регламентиране на допустимото натоварване
- Осигуряване на условия за опазване и социализация на обектите на културно-историческото наследство и природните забележителности.
- Извеждане на приоритетните устройствени мероприятия и определяне на последователност на реализирането им във времето.
- По-нататъшно изграждане и техническо съоръжаване на жизнената среда в населените места в съответствие със съвременните европейски критерии и стандарти, при осигуряване на баланс между общностния и частните интереси.
- Съхраняване и едновременно с това пълноценно включване в жизнен оборот на ценното природно и културно наследство на общината, с оглед устойчивост и взаимно стимулиране при развитието на всички системи.

Изработването на ОУП на Община Черноочене се предхожда от институционализиране на особено важни и определящи стратегически и програмни документи за пространственото планиране на страната и Европейския съюз за периода до 2020-2035год.

При разработването му са взети предвид и съществува връзка с други планове, програми и проекти, определящи развитието на Европейския съюз, страната (Национална стратегия за регионално развитие, 2012-2022г и Национална концепция за пространствено развитие, 2013-2025г), района за планиране (Южен централен

район за планиране, до 2020г), обособен с основна цел статистическо отчитане на териториалните единици, съгласно изискванията на Евростат (ниво 2), областта (ниво 3 - Кърджали) и общината (ниво 5 – Черноочене). Цели се прилагането на интегриран подход на планиране, което ще позволи да се обвържат прилаганите от държавата мерки с целите и приоритетите на териториалните общности.

Разглежданият ОУП на Община Черноочене има връзка с:

- ✓ Националната стратегия за регионално развитие за периода 2012-2022г
- ✓ Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025г
- ✓ Регионалният план за развитие на Южен централен район за периода 2014-2020г
- ✓ Областната стратегия за развитие на област Кърджали за периода 2014-2020г
- ✓ Общинският план за развитие на Община Черноочене за периода 2014 – 2020г
- ✓ Планове за управление на защитените територии
- ✓ План за управление на речните басейни в Източнореломорски район

2. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ТЯХНОТО ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ОУПО

2.1. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Качеството на атмосферния въздух се определя от състоянието на приземния слой на атмосферата и представлява съотношението на естествените му съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход. Контролът на основните показатели, характеризиращи качеството на приземния слой на атмосферния въздух в региона се осъществява от РИОСВ – Хасково.

В община Черноочене няма промишлени и други дейности, които да оказват неблагоприятно въздействие. В годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ- Хасково няма данни както за конкретни източници, така и за замърсяване на атмосферния въздух.

Причинителите на определено замърсяване на въздуха в общината са:

- използваните твърди горива в бита и обществения сектор;
- автомобилният трафик по основните пътни артерии;
- лошото състояние на останалите пътища в общината;
- производствените и селскостопанските емитери са с незначително влияние върху замърсяването. Известно разпространяване на неприятни миризми се наблюдава при нерегламентираното депониране на оборски тор и отглеждането на животни.

Емисии от битовия и обществения сектор

По експертна оценка, която на този етап има ориентировъчен характер, специално за Община Черноочене се приема за използване на максимум по 50кг/дневно твърди горива за отопление на домакинство през зимния сезон. Имайки в предвид населението на Общината (около 9300бр.) и съставът му от преобладаващи пенсионери, възможното количество на използваните горива е около 300 тона на сезон.

Трябва да се има предвид, че изчисляването на емисиите от битовото отопление винаги имат оценъчен характер и не могат да се възприемат като резултат с висока точност. Използваният емисионен фактор има характер на средна величина, отразяваща емисиите в периода на равномерно горене.

Емисии от транспорта

От изследванията на автомобилния трафик, които са проведени в община Черноочене е установено, че основните интензивни транспортни потоци се развиват по РПМ (републиканската пътна мрежа) и по специално по трасетата на първокласния път I-5 и второкласния път II-58. По третокласните трасета и общинската пътна мрежа, интензивността на транспортните потоци е достатъчно ниска, за да се направи заключението, че те не се нуждаят от димензиониране като напречни профили, които респектират интензивността, а служат само като необходими комуникационни трасета за транспортни връзки между населените места. Особеното внимание, което отделяме на интензивността на транспортните потоци по РПМ се свързва с обстоятелството, че трасетата на РПМ минават директно през населените места и създават градоустройствени и екологични проблеми. Диагнозното състояние на интензивността на транспортните потоци е анализирано, като са ползвани данните от преброителните пунктове на АПИ, съответно:

Преброителни пунктове Д 252 и Д 253 по **път I-5** (ЕК-85): “Русе–Бяла-В.Търново–Габрово–Казанлък–обходен път Стара Загора–Димитровград – обходен път Хасково–Маказа– граница Гърция” – км 319⁺¹⁰⁰ – 334⁺²⁰⁰.

Преброителни пунктове Д 1217 и Д 1216 по **път II-58**: „(Конуш-Черноочене) – Комунига–Тополово–Асеновград–Пловдив” - км 0⁺⁰⁰⁰ – 25⁺⁰⁰⁰.

Преброителен пункт Д 1717 по **път III-506**: „Хасковски Минерални бани–Караманци–Петелово-(Конуш-Черноочене)” км 42⁺¹⁰⁰ – 45⁺¹⁰⁰.

Най-високи стойности имат транспортните потоци по първокласния път I-5, в участъка на с.Черноочене, преброителен пункт Д-253. Те достигат стойности от 6150 (ЕЛК/24 часа/в посока). Делът на товарния трафик по I-5 е твърде висок – около 27,4%. В проектното решение този транзитен и чужд за територията товарен трафик, както и големия поток от транзитно преминаващите леки автомобили, се предлага да бъдат изведени от територията на селото с едно ново обходно трасе, което да излезе извън селищната територия на Черноочене. Дори преизчислено като часова

средногодишна интензивност 738 ЕЛА/час, тази стойност е висока и път I-5, явно играе роля на градоустройствен делител на територията на с.Черноочене.

Транспортът има принос в замърсяването на въздуха с прахогазови вредности. Емисиите зависят най-вече от типа на превозните средства, които се използват (леки коли, тежкотоварни и автобуси), вида на използваното гориво (дизел, бензин или газ), интензивността на трафика и състоянието на пътната мрежа. Емисиите се изхвърлят неравномерно, както в рамките на денонощието, така и през дните от седмицата и сезоните, като се отчитат върхови стойности в началото и края на работния ден и през зимния сезон.

За целите на анализа и моделирането са разгледани само трите основни пътни отсечки за които има данни за съответния трафик. Моделирането е извършено на базата на линейни и площни източници.

Изводи от анализа:

1. Възможното еднократно максимално замърсяване от използването на твърди горива в битовия и обществен сектор като площен замърсител по фини прахови частици за територията на Общината е многократно по ниско от нормираните нива;

2. Газовите емисии като серен диоксид и азотни оксиди също не нарушават утвърдените екологични норми;

3. Възможните еднократни максимални замърсявания от транспортния сектор като линеен тип по прахово замърсяване и газово на територията на Общината е многократно по ниско от нормираните нива;

От направения анализ на моментното състояние на качеството на атмосферния въздух се вижда, че няма наднормено замърсяване на въздуха в района. Поради липса на развита промишленост и големи източници на емисии, атмосферният въздух може да се окачестви като незамърсен и с добро качество, под пределно допустимите концентрации на вредни вещества. Не са отчетени превишения на нормите за качество на атмосферния въздух. Задържането на вредностите в съответните екологични норми за устойчиво развитие на Община Черноочене до голяма степен ще зависят и от провежданите превантивни и контролни мерки.

2.2.ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ

2.2.1.Повърхностни води

Хидрографската мрежа на територията на Община Черноочене е сравнително добре развита. Територията е набраздена от множество долове, спускащи се по склоновете на планинските масиви. Гъстотата на речната мрежа е от 1,0 до 1,5km/km². Модулът на годишния отток е от 10 до 15 l/s/km² в по-ниските части от територията на региона, а в по-високите - до 20 l/s/km².

Главна отводнителна артерия в района е р.Перперек. Тя не пресъхва, но притоците и другите по - малки реки, през лятно-есенния период, имат средна продължителност на пресъхване – 45,75 дни.

По-големите повърхностни водни обекти, които са на територията на община Черноочене са:

- **Яз. „Боровица”** попада на 100% на територията на Община Черноочене. Общият обем на язовира е 27,3 млн.м³ вода, която се използва за питейно-битово водоснабдяване на гр.Кърджали, гр.Момчилград и 47 населени места в общините Кърджали и Момчилград. Съгласно ПУРБ попада в повърхностно водно тяло *язовир Боровица-ПБВ*.

- **Река Боровица** е ляв приток на р.Арда (влива се в яз.”Кърджали”).

Река Боровица има дъждовно-снежно подхранване. Среден годишен отток при устието 3,811м³/с.

Съгласно ПУРБ на Басейнова дирекция Източноромански район – Пловдив, река Боровица попада в две повърхностни водни тела. Първото водно тяло - *Извор на река Боровица до яз.Боровица*. Второто водно тяло – *Река Боровица и притоци от яз.Боровица до вливане в яз.Кърджали*.

- **Река Перперек** е ляв приток на р.Арда (влива се в яз.Студен кладенец).

Река Перперек има основно дъждовно подхранване. Среден годишен отток при село Чифлик 2,2 м³/с.

Съгласно ПУРБ повърхностното водно тяло е *Река Перперек до вливането ѝ в яз.Студен кладенец*.

- **Река Рибен дол**, най-голям ляв приток на река Давидковска

Давидковска река има дъждовно-снежно подхранване. Среден годишен отток при село Давидково 1,0 м³/с.

Съгласно ПУРБ повърхностното водно тяло е *Давидковска река*.

- **Река Яйль дере** (Бюйюкдере) ляв приток на р.Арда, влива се в яз.Кърджали. Съгласно ПУРБ, повърхностното водно тяло в което попада е *Яйль дере до яз.Кърджали*.

- **Река Харманлийска** - е десен приток на р.Марица.

Съгласно ПУРБ, повърхностното водно, тяло в което попада е *Горно течение на Харманлийска река до яз.Тракиец*.

- **Част от опашката на яз.Тракиец** попада в границите на общината. Съгласно ПУРБ той е в повърхностно водно тяло *яз.Тракиец*.

В района на ОУП няма станции от националната хидрометрична мрежа, данните от които да могат да се използват директно за оценка на оттока на реките.

Средният генериран отток на територията на община Черноочене, като част от поречието на р.Арда е 3,860 м³/сек.

Повърхностни водни обекти яз.Тракиец и р.Харманлийска (от изворите до вливането ѝ в р.Марица), попадат в списъка на чувствителните зони в съответствие с

критериите за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води зауствани във водни обекти.

Повърхностните водни тела засягат защитени зони „Родопи Средни” с код BG0001031 и „Добростан” с код BG0002073.

За питейно-битово водоснабдяване се използва яз.Боровица, състоянието на водоизточника и водното тяло е от категория А2. Състоянието на зоната съгласно Директивата за питейни води е „добро”.

Мониторинговата мрежа по Нитратната директива в басейна на р.Арда включва пункт на яз.Боровица, който следи за състоянието на повърхностните води, осигурява данни за провеждане на мерки за намаляване замърсяването на водите, причинено или предизвикано от земеделски източници и да предотврати по-нататъшно замърсяване.

Химичното състояние на всички водни тела е добро, а екологичното, респективно общото състояние е преобладаващо добро и много добро. Единствено яз.Тракиец е в умерено екологично състояние.

Целта за опазване на околната среда по отношение количеството и качеството на водите е:

- ☉ за ПВТ Язовир Боровица-ПБВ – постигане на добро екологично състояние до 2021г и запазване на доброто химично състояние
- ☉ за ПВТ Извор на река Боровица до яз.Боровица - добро химично и екологично състояние до 2015 г.
- ☉ За ПВТ Река Боровица и притоци от яз.Боровица до вливане в яз.Кърджали – добро химично и екологично състояние до 2015г
- ☉ За ПВТ Река Перперек до вливането ѝ в яз.Студен кладенец – добро химично и екологично състояние до 2015г
- ☉ За ПВТ Давидковска река – добро химично състояние и постигане на добро екологично състояние до 2015г
- ☉ За ПВТ Яйлъ дере до яз. Кърджали – добро химично и екологично състояние до 2015г
- ☉ За ПВТ Горно течение на Харманлийска река до яз.Тракиец – добро химично състояние и постигане на добро екологично състояние до 2015г
- ☉ За ПВТ Язовир Тракиец – запазване на добро химично състояние и постигане на добро екологично състояние до 2021г

Съгласно ПУРБ за разглежданите водни тела има въведени редица ограничения и забрани, които се отнасят за инвестиционни намерения, попадащи в зони за защита на водите. Община Черноочене попада в тези зони и трябва да се съобрази с предвидените мерки, ограничения и забрани.

На територията на община Черноочене има изградени 52 броя микроязовири. Седем от тях (яз.Даскалово 1, яз.Даскалово 2, яз.Минзухар, яз.ястреб, яз.Петелеве,

яз.Пчеларово 1 и яз.Пчеларово 2) са собственост на „Напоителни системи” ЕАД, а останалите 45 броя са собственост на община Черноочене.

Всички язовири са предназначени основно за напояване, но се използват също така за водопой на животни и риборозвъждане. Към язовирите, собственост на „Напоителни системи” ЕАД е имало изградени напоителни полета, които към момента почти не функционират, поради разбити и разграбени съоръжения. Напояване в момента се осъществява само в отделни части на някои землища: с.Габрово (частично), с.Даскалово (80% от площите) и с.Петелово (50% от площите).

Въпреки това, наличието на тези язовири е добра предпоставка за възстановяване на напоителните съоръжения и развитие на поливното земеделие.

В Доклада на РИОСВ-Хасково за 2013г като потенциално опасни са посочени няколко от язовирите на територията на община Черноочене (яз.Даскалово 1 и 2, яз.Минзухар, яз.Ястреб, яз.Петелево, яз.Пчеларово 1 и 2), на които е извършвана проверка и е установено, че всички те са собственост на „Напоителни системи”ЕАД и са в добро състояние.

В същия Доклад е посочен и контролиран язовир Боровица, който е собственост на „ВиК” ООД – Кърджали. От направените проверки е установено, че язовирът е във видимо добро състояние. За него в КВС има отразена граница на СОЗ, но съгласно писмо на БДУВ ИБР – Пловдив, такава не е посочена че е учредена.

Състоянието на останалите микроязовири, собственост на община Черноочене е неизяснено. Добра възможност за тяхното възстановяване и поддържане, е отдаването им на концесия за период 30-35 години.

От извършените проверки от постоянната междуведомствена комисия през годината за община Черноочене няма констатирани проблеми по отношение проводимостта на речните легла в или извън урбанизираните територии.

Като райони с повишено внимание за наводнения са набелязани по поречието на р.Перперек край с.Пчеларово и с.Даскалово. Застрашени зони има и по поречието на р.Боровица в околностите на с.Войново, с.Кадънка, с.Бакалите и с.Боровско. Има издадена заповед от кмета на общината, относно предприемане на превантивни мерки за безпроблемното отвеждане на високите води при необходимост.

2.2.2. Подземни води

На територията на Община Черноочене, в зависимост от характера на колектора са формирани два типа подземни води:

1. Пукнатинни води в палеогенските скали
2. Порови води в кватернерните отложения

Геоложката основа на територията, предмет на ОУПО е изградена главно от палеогенски седиментни и вулкански скали. Изветрителната кора на вулканските покрови и седиментните скали, както и тяхната регионална и тектонска напуканост се

яват колектор на пукнатинна водоносна система, която е част от подземно водно тяло (ПВТ) с наименование „Пукнатинни води – Източно- Родопски комплекс”.

Подземното водно тяло в обхвата на територията на Община Черноочене се характеризира със слаба водообилност. За значителна част от територията на общината модулът на подземния отток е по-малък от $0,1 \text{ dm}^3/\text{s.km}^2$, което показва, че скалите тук практически са неводоносни.

Водите са пресни с преобладаваща минерализация около $0,4\text{g/l}$, предимно хидрокарбонатни и хидрокарбонатно-хлоридни, калциево-натриеви и калциево-магнезиеви.

ПВТ „Пукнатинни води – Източно-Родопски комплекс” не попада в уязвимите от нитратно замърсяване зони на подземни води.

Съгласно ПУРБ, състоянието на това водно тяло се определя като: добро химическо, добро количествено и добро обобщено състояние. Целите за срок до 2015г са запазване на тези състояния и понижаване съдържанието на нитрати.

В ПУРБ са посочени мерките за запазване на доброто обобщено състояние на ПВТ „Пукнатинни води – Източно-Родопски комплекс”, които трябва да се спазват.

В терасите на по-големите реки – р.Перперек, Пчеларовска река, Дюлгердереси, Айля дере, Коджа дере и др., изградени от алувиални кватернерни отложения, са формирани грунтови подземни води. В тях е формиран безнапорен грунтов поток, намиращ се в пряка хидравлична връзка с повърхностните води. Подземните води, формирани в кватернерните отложения са поров тип. Подхранването на кватернерния водоносен хоризонт е основно от речни води, средно от инфилтрирани валежни води и от съседни водоносни хоризонти.

Поради малката дебелина на речните наслаги в тях не е обособено самостоятелно подземно водно тяло, съгласно ПУРБ на БДУВИБР-Пловдив.

Въпреки незначителната мощност на кватернерните отложения, кватернерният водоносен хоризонт е най-перспективен източник на пресни подземни води за водоснабдяване. Поради тази причина в кватернерния водоносен хоризонт са изпълнени основните водоизточници, с които се осигуряват по-големи водни количества за питейно-битово водоснабдяване на Черноочене, Комунига и други по-малки населени места. За петдесет годишен период, откакто се водят наблюдения при организираното водоснабдяване от „ВиК” ООД Кърджали е установено, че не са настъпили сериозни промени в хидрогеохимичната обстановка и няма изменение на химическия състав на подземните води от кватернерния водоносен хоризонт.

Състояние на водоизточниците и на водоснабдяването

В ОУП детайлно са описани действащите локални водоизточници и водоснабдяването на селищата от община Черноочене и са визуализирани на “Схема на ВиК”, ведно с проектираните и частично учредени санитарно-охранителни зони (СОЗ).

Съгласно становище на БДУВ ИБР на територията на община Черноочене са учредени следните санитарно-охранителни зони:

- СОЗ около тръбен кладенец за допълнително водоснабдяване на с.Стражица, общ.Черноочене, обл.Кърджали
- СОЗ около тръбен кладенец за допълнително питейно-битово водоснабдяване на с.Свободиново, общ.Черноочене, обл.Кърджали
- СОЗ около тръбен кладенец за питейно-битово водоснабдяване на с.Дядовско, общ. Черноочене, обл. Кърджали
- СОЗ около каптиран извор „Даскалово” за питейно-битово водоснабдяване на с.Даскалово, общ.Черноочене, обл.Кърджали
- СОЗ около тръбен кладенец за допълнително питейно-битово водоснабдяване на с.Лясково, общ.Черноочене, обл.Кърджали

В окончателния вариант на ОУПО следва да се отразят точно границите на учредените СОЗ.

В ОУПО подробно са изброени наложените забрани в поясите първи, втори и трети на СОЗ за незащитения кватернерен водоносен хоризонт, в който са изградени главно дренажи и шахтови кладенци и съответно за защитения палеогенски водоносен хоризонт, в който водоземните съоръжения са основно каптирани естествени извори (каптажи) и тръбни кладенци.

В проекта са представени водоземните участъци и експлоатационните водоземни съоръжения, техните дълбочини, средногодишен и максимален дебит и населените места, които водоснабдяват.

Качеството на подаваната вода от водизточниците за питейно-битово водоснабдяване за населението се следи от „ВиК” ООД – гр.Кърджали и РЗИ – Кърджали, съгласно мониторингова програма. От проведените консултации с тях по време на изготвяне на екологичната оценка получихме информация, *че подаваната питейна вода няма трайни отклонения от изискванията на наредбата.*

От анализа на питейно-битовото водопотребление в ОУП са направени следните важни констатации:

- Качеството на водите за ПБВ във всички водоизточници е **добро**.
- Водоземните съоръжения са недостатъчни на брой и с недостатъчен дебит.
- Налице е ниска водоснабденост на населението, като само 38 от общо 51 населени места в общината са водоснабдени централно и имат изградена вътрешна водопроводна мрежа. Само за 67.1% от населението на общината е с осигурено централно водоснабдяване.
- Потреблението на питейна вода в община Черноочене е недостатъчно и възлиза средно на 36 л/ден на човек при средни стойности за страната - 137 л/ден на човек
- Режим на водоподаване през летния сезон имат 70% от населените места

- Състоянието на водопроводната мрежа не е в добро техническо състояние и продуцира загуби на питейна вода. Малка част от нея е реконструирана

В ОУПО са предвидени следните дейности за решаване на съществуващите проблеми, свързани с водоснабдяването:

1. Проектиране и изграждане на нови напорни резервоари в някои населени места – с.Петелово, с.Лясково
2. Хидрогеоложко проучване и проектиране на нови водоземни съоръжения за допълнително водоснабдяване на селищата: Черноочене, Божурци, Житница, Водач, Драганово, Стражница, Даскалово, Лясково
3. Задължителна подмяна и реконструкция на водопроводната мрежа от етернитови тръби с ПЕВП тръби на всички населени места в общината
4. Реконструкция и рехабилитация на помпените станции и подмяна на помпеното оборудване със съвременно, енергоефективно такова
5. Проектиране и учредяване на СОЗ около съществуващите и ново изградените питейни водоизточници, в съответствие с действащата нормативна база
6. Легализиране на водоземните съоръжения за самостоятелно питейно-битово, промишлено и друг вид водоснабдяване за стопанска дейност в съществуващите и нови урбанизирани територии

Набелязани в ОУПО са следните главни перспективи, касаещи бъдещото водоснабдяване:

- Близостта на язовир „Боровица” предполага изграждането на водоснабдителна инфраструктура, която да гарантира ритмично водоснабдяване и за останалите населени места. През 1985-87 година от “Водоканалпроект” Пловдив е изготвен проект на т.н. водоснабдителна група “Кърджали-Североизток”. Тя е частично реализирана, като обхваща най – близките до гр.Кърджали населени места. Водоснабдяването на селищата от община Черноочене е проектирано да се осъществи също от тази група, като отделен етап.
- През 1993 година, е проектиран актуализиран вариант на водоснабдяването, като за водоизточник е посочен стария вододобивен участък на гр.Кърджали - шахтови кладенци в местността “Чамдере”.

В ОУПО са представени конкретни решения, касаещи водоснабдяването на предвидените за изграждане нови обекти в общината:

- Новата спортна зона със съответните съоръжения и голф-игрище, която ще се изгради между с.Патица и главния републикански път, може да се водоснабди от водопроводната мрежа на селото. В с.Железник, което е в близост, водопроводната мрежа е подменена с ПЕВП тръби, така че е налице и втора възможност за захранване с вода и от там.

- Крайпътният хотелски комплекс с развлекателни сектори и информационен център на кръстовището на пътя за Хасково и Асеновград може да се водоснабди от напорния резервоар, подаващ вода към близката бензиностанция на „Петрол”.
- За охранване на Комплекса за развитие на туризма след с.Пчеларово, преди разклона за с.Петелово е целесъобразно да се проучи възможността за изграждане на собствен водоизточник или да се разчита на водоснабдяване от мрежата на по-близкото село.
- За района на с.Безводно, с.Женда, с.Соколите, с.Небеска, с.Мурга, където се предвижда да се развие селски и културен туризъм, поради наличието на природни забележителности като резервата Женда, находищата на ели (*Abies Alba*) и борове (*Pinacea*) в защитените територии, природните дадености покрай яз.Боровица и недвижимо културно наследство - скални ниши, селище от старожелязната епоха, средновековна крепост и т.н., е необходимо да се търсят и проучат нови водоизточници и да се изградят водоземни съоръжения за задоволяване нуждите от питейна вода на бъдещите консуматори.

Състояние на канализационната мрежа и пречистващите съоръжения

Състоянието на канализационната мрежа и наличието на пречиствателни съоръжения имат важно значение за опазване на подземните води от замърсяване. В тази връзка в ОУП са направени следните констатации:

- Степента на изграденост на канализационна мрежа е много ниска. Има частично изпълнена канализация в Черноочене – център /I, II и III главен колектор/, както и довеждащия колектор до площадката на ПСОВ - общо 8км с тръби ф300-ф600.
- В с.Комунига и с.Габрово има стари канализации, които са заустени в септични ями.
- Частична канализация е изградена и в с.Среднево.
- На територията на общината няма изградена пречиствателна станция за отпадъчни води /ПСОВ/.
- В останалите населени места се използват филтриращи кладенци и септични ями или директно включване на отпадъчните води в дерета.
- „В и К” ООД – Кърджали не стопанисва и не експлоатира канализационна мрежа за отпадъчни води в общината.

В ОУПО са предвидени следните дейности за подобряване състоянието на канализационната мрежа и за пречистване на отпадъчните води:

1. Завършване на частично изградената канализационна мрежа. На първо място довършване на IV главен колектор за с.Пряпорец.

2. Проектиране и изграждане на нова канализация в по-големите села. Възлагане на проучване за канализационна мрежа на с.Габрово, с.Лясково и с.Петелово.
3. Учредена е площадка за пречиствателна станция за отпадъчни води на с.Черноочене и се предвижда нейното проектиране и изграждане.
4. За отделните населени места е избран вариант с изграждане на модулни пречиствателни станции.

2.3.ГЕОЛОЖКА ОСНОВА

Инженерно-геоложките условия на територията на община Черноочене, са обусловени от природните дадености – геоложки строеж, литоложки състав и физико-механични свойства на скалите, релеф на земната повърхност, условия на залягане, подземните води в скалните масиви, физико-геоложките процеси и явления.

Геоложката основа в района на община Черноочене е изградена основно от седиментни и вулкански скали с палеогенска възраст, припокрити с кватернерни наслаги с малка мощност от елувиален, делувален и колувиален генетичен тип.

Кватернерните алувиални наслаги изграждат терасите и речното легло на р.Перперек, а също така и на нейните по-големи притоци: Дюлгердереси, Айля дере и Коджа дере. Те са представени от пясъци и чакъли, прослоени с песъчливо-глинести слоеве. Дебелината на алувия достига до 3,5 – 4,0 m.

От Картата на геоложката опасност в България за територията на Община Черноочене са характерни следните **процеси с внезапно действие или с периодично активизиране с рисков характер:**

1) По сътресяемост за период от 10000 г, районът на Община Черноочене се класифицира по степен на сеизмичност в земетръсна зона със **сеизмична интензивност - VIII степен** по скалата на МШК-64 и коефициент на сеизмичност $K_c = 0,15$.

2) Проява на **кално-каменни порои** е характерна за р.Боровица и нейните притоци Газанджи дере и Айля дере.

3) **Разрушителни наводнения** по р.Перперек и р.Боровица се проявяват при поройните дъждове и бързо снеготопене.

4) Локални **свлачищно-срутищните процеси** с неголям обем са концентрирани в обсега на дълбоко всечените проломни долини и периферните откоси на лавовите покрови на Източните Родопи. Една част от свлачищата и срутищата са относително стабилизирани, докато други (в района на селата Женда и Безводно) през последните години показват периодични активизации.

От **процесите и явленията с непрекъснато действие** за територията на община Черноочене е характерна **силна площна и двустранна линейна ерозия**. За

борба с ерозията са провеждани редица противоерозионни мероприятия, като предимно са изградени противоерозионни прагове.

2.4. ПОЧВИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ

На територията на общината преобладават досега определяните като: канелени горски почви, плитките почви, представени от ранкери, рендзини и литосоли, и кафяви планинско-горски почви. По долините на реките се срещат алувиално-ливадни почви.

В източната част на общината, където е и най-голям процента на обработваемите земи преобладават канелени горски почви. Тяхното формиране протича при преходно-континентален и преходно-средиземноморски климат и при участието на топлолюбива широколистна, горска растителност. Разнообразните условия на почвообразуването са довели до формирането на три главни различия канелени горски почви: типични, излужени и лесивирани. *Излужените и лесивирани канелени горски почви* са широко разпространени на територията на общината. Добре изразеният процес на излуженост е довел до дълбоко изнасяне на карбонатите в профила и до увеличаване на киселинността на почвата. Продължителното селскостопанско използване на тези почви е довело до разпрашаване на структурата им в орните хоризонти, намаляване на органичното вещество и др. Обработката на тези почви е трудна, поради относително тежкия механичен състав, малката мощност на А хоризонта и склонност на уплътняване на орницата. Препоръчително е отглеждането на селскостопански култури на такива почви да става чрез дъждуване, за да се предпазят от иригационна ерозия.

В централните части на общината са разпространени плитките почви. Образуват се върху хълмисти, полупланински и планински терени върху силикатни скали. За *ранкерите* е характерна малката мощност на хумусния хоризонт. Поради това, че са разположени на наклонени терени почвите силно се ерозират и трябва да се води борба с водната ерозия. Тези почви трябва да се залесяват, но части от тях могат да се използват за отглеждане на овощни градини, лозя и технически култури. *Литосолите* са изключително плитки почви с неразвит почвен профил с мощност до 10 см. Тези почви са непригодни за земеделски цели и трябва да се залесяват с храсти и невзискателни горски дървесни видове.

Доста голяма е площта на териториите в западните части на общината заети от кафяви горски почви. Тези площи са разположени на значителна височина и са заети предимно от горски територии. В по-ниската северозападна част има обработваеми земи. Обработката на тези почви трябва да се извършва по посока на хоризонталите с цел да се намали водната ерозия. Те са добри за отглеждане на картофи, тютюн.

Алувиално-ливадните почви много интензивно се използват в селското стопанство, защото са много плодородни и се намират непосредствено до водоизточници. Най-добре е напояването на тези площи да се извършва чрез дъждуване. Тези почви са подходящи за отглеждане на зеленчуци, овощни насаждения, царевица и др.

Почвената ерозия е основен деградационен процес за почвите в общината. За развитието на ерозия допринасят относително голямото вертикално разчленение на релефа, интензивността на валежите и начина на ползване на земите.

На територията на община Черноочене преобладават земите с умерен до висок ерозионен риск, като на доста места има земи с висок и дори много висок действителен риск от ерозия. Необходимо е всички територии с умерен до висок, висок и много висок риск от ерозия да бъдат посочени на КВС и конкретно да се предвидят съответните залесителни мероприятия, според местоположението, изложението и др. характеристики.

В резултат на производствената дейност на човека част от земите са силно изменени, нарушени или физически унищожени. При оценка на земята се отчита степента на антропогенното въздействие, тъй като понякога земите са толкова увредени, че не могат да бъдат включени в нито една от установените 10 категории. Много често се налага такива земи да бъдат изключени от обработваемия поземлен фонд или пък да им бъдат наложени ограничения за ползване.

Най-добрите земеделски земи са разположени в долините на реките Перперек и Боровица. Те обаче са малки по площ и разпокъсани. Единствено по-голяма площ имат тези в землищата на селата Черноочене и Ябълчени. Други по-големи масиви с добри земи за земеделие има в североизточната част на общината и обхващат землищата на селата Петелово, Пчеларово и Минзухар.

Затова препоръчваме при изготвяне на окончателния проект на ОУПО да се заложат мерки за запазване на изградените напоителни системи и да се предвидят терени за нови такива около съществуващи водоизточници (язовири и изравнители) и там, където земеделската земя е окупнена и се обработва. Това неминуемо ще подобри качеството и количеството на използваната земя и ще доведе до увеличаване на добивите от селскостопанска продукция.

При изготвяне на ОУП на община Черноочене правилно се поставя въпроса за забрана на промяна предназначението на отличните и много добрите земи за земеделие (категории от I до IV), тъй като те и без това са много малко (2,7%) и трябва да се запазят с цел развиване на селскостопански практики на тях. Евентуално при нужда, около населените места или пътните артерии с плана може да се предвиди промяна само на нискоскатегорийни земи.

Основните източници на замърсяване на почвите в общината са:

- Газовете от изгаряне на въглища и течни горива, които попадат в почвата под формата на киселинни дъждове;
- Газовете изхвърляни от дизеловите и бензинови двигатели на транспортните средства замърсяват горния почвен слой;
- Изхвърляне на отпадъци на места, които не са определени за това, при което се замърсяват почвите и подпочвените води;
- Изсичане на горите, водещо до изтощаване на почвите, ерозия и засоляване;
- Неправилна агротехническа обработка на почвите;
- Недостатъчно прилагане ресурсите на хидромелиорациите.

Почвите в района на общината са относително чисти. Няма данни за замърсяване на почвите от промишлени дейности, с нефтопродукти и с пестициди. На територията на общината има два централизирани склада за съхранение на негодни и забранени за употреба продукти за растителна защита, в селата Габрово (80т) и Среднево (100т). Складовете са собственост на общината и всички пестициди, които се съхраняват в тях са обезопасени и преупаковани.

От направеното обследване се установи, че на територията на община Черноочене в три пункта (при с.Куцово, с.Ночево и с.Патица) през есента на 2013г е извършено пробонабиране. Пробите са анализирани по следните показатели: рН, олово, кадмий, мед, цинк, арсен, въглерод, азот, фосфор, никел, хром и пестициди. Единствено при с.Патица е установено превишение на нормите. Това замърсяване се дължи на естествен геохимичен фон. Тези елементи се намират в стабилни форми в почвата и няма опасност да се разтворят и да проникнат в дълбочина.

Поради ниската екологична култура на населението и занижения контрол от кметовете на населените места в общината, продължава образуването на нерегламентирани сметища край населените места и пътната инфраструктура. Изхвърлят се както битови, така и строителни и производствени отпадъци.

През 2013г на територията на община Черноочене са закрити нерегламентирани сметища и са почистени около 5 дка площи, които могат да се използват по предназначение.

Перспективите за развитие на района са – развитие на екологичното земеделие.

2.5.БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ – РАСТИТЕЛЕН И ЖИВОТИНСКИ СВЯТ. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

Характерните климатични и морфографски дадености на района определят наличието на една сравнително богата биота.

Във фитогеографско отношение съставът на флората на Източни Родопи е сложен. От главните групи, най-голяма е тази на Медитеранския флористичен елемент. Значително е и присъствието на широко разпространените евроазиатски,

циркумполярни и космополитни флорни елементи, което е свързано с разнообразието на екологичните условия в района, височинния диапазон и вековната човешка дейност.

Установени са общо 1962 вида висши растения.

Характерни за Източнородопския биогеографски подрайон са преходно-средиземноморските листопадни гори от космат дъб, благун, цер, мъждрян, вергилиев дъб, келяв габър и средиземноморски видове растения като пърнар, червена хвойна, бодлива зайча сянка и др.

Предвижданията на ОУПО са представени на приложената карта на горския фонд, съобразена с Лесоустройствения и ловоустройствен проекти на ДЛС Женда.

Налице са ерозионни процеси, за което са допринесли обезлесяването и прекомерната паша в по-далечното минало.

Съществуващото състояние на зелената система не е добро. Обезпечени зелени площи има в общинския център, в някои от по-големите населени места като Комунига, Габрово, Даскалово, Лясково, Пчеларово и др.

Топлият преходносредиземноморски климат и теренните условия в Източни Родопи определят наличието на разнообразна фауна. Според най-новите и представителни данни до момента са установени 4 329 животински вида.

Голямо е разнообразието от безгръбначни животни. Някои групи са много добре проучени, като дневните и нощни люспестокрыли насекоми. Общо са установени 1 168 вида пеперуди. Интересен обект е заблатеното езеро (Сюлюк гьол /езерото на охлювите/) в село Бели вир, където се срещат медицински пиявици.

В река Арда и притоците ѝ – Давидовска, Перперек, Върбица и Крумовица са намерени 16 вида риби.

Характерът на участъците от реките Боровица, Перперек, Давидковска и Харманлийска с притоците им на територията на община Черноочене предполага ограничен брой видове риби - дъгова пъстърва, маришка мрена, балканска пъстърва...

В язовир „Боровица” ихтиофауната е по-богата, а в останалите 52 микроязовира тя включва основно стопански ценни видове като шаран и двата вида толстолоб.

В Източните Родопи са установени 11 вида земноводни и 27 вида влечуги.

Високото херпетологично разнообразие се дължи на мозаечното разпространение на голям брой природни местообитания, мек климат, ниска степен на урбанизация и икономическо развитие.

На територията, обект на планиране, се срещат зелена крастава жаба, голяма крастава жаба, голяма водна жаба, шипобедрена костенурка, балкански гекон, кримски гущер, голям стрелец, смок-мишкар, обикновена водна змия, сива водна змия, пепелянка...

Орнитофауната на Източните Родопи включва 278 вида, от които 171 гнездящи /75 вида постоянни и 95 вида гнездещо-прелетни/, 82 вида зимуващи. 154 вида са преминаващи, а 15 вида се появяват в района при скитанията си/.

Характерно е голямото видово разнообразие на дневните грабливи птици – всички 37 вида, регистрирани в България се срещат в района. Множество са южни видове - син скален дрозд, малко черноглаво коприварче, испанско каменарче, черноглава овесарка и др.

От установените видове 11 са включени в Световния Червен списък на IUCN, 12 са застрашени, 46 уязвими, 13 редки и 32 намаляващи за Европа. Диференцирани са 6 места от особена важност за опазване на орнитофауната, сред които и Долината на Харманлийска река.

В Източни Родопи е установена ниска численост на популациите на дребните бозайници.

Установени са 6 вида насекомоядни и 16 вида гризачи. Ниската плътност се обяснява с не съвсем благоприятните климатични условия и с факта, че за много от видовете тук минават границите на ареалите им.

Прилепите са 25 вида, като са локализирани 86 находища. Установени са подковонос на Мехели, малък подковонос, голям подковонос, южен подковонос, средиземноморски подковонос, остроух нощник, широкоух прилеп, дългокрил прилеп, дългопръст нощник, трицветен нощник, дългоух нощник, голям нощник и други.

Територията е изключително важна за опазването на видрата, златката, вълка, пъстрия пор.

Територията се обитава и от представителни стада от благороден елен и сърна. Районът е богат и на други видове дивеч - заек, дива свиня, катерица, лисица, черен пор, дива котка, бялка, язовец.

По Ловоустройствен проект на ДЛС „Женда” характерни представители на фауната, имащи пряко или косвено значение за развитието на ловното стопанство в района са:

- благороден елен, разпространен в западната част на стопанството.
- елен лопатар, успешно аклиматизиран в оградени площи.
- сърна, повсеместно разпространена в района.
- муфлон, успешно аклиматизиран в оградени площи.
- дива свиня, повсеместно разпространена в района, отглежда се и в оградени площи.
- заек, обитава маломерни и разпокъсани горски масиви, земеделски територии в района на стопанството.
- вълк, обитава района с различна численост, нанася щети на дивеча и домашните животни.
- чакал, трайно обитава района на стопанството в по ниските части.

- лисица, обитава повсеместно района.
- бялка, повсеместно разпространена.
- черен пор, обитава предимно около застроените площи и населените места.
- язовец, разпространен около обработваемите площи.

Освен изброените ловни видове, се срещат и видове под закрила:

- мечка, обитава единично района на стопанството.
- невестулка, повсеместно разпространена.
- дива котка, среща се единично.
- видра, среща се единично около микроязовири, язовир Боровица и по големите водни течения.

От птиците с по-висока численост са гривяк, скален гълъб, гургулица, гугутка, зеленоглавка, зимно бърне, тракийски кеклик, полска яребица.

В границите на община Черноочене по Закона за защитените територии са обявени:

❖ Поддържан резерват „**ЖЕНДА**” (КАЗЪЛ ЧЕРПА), с площ от 41.29 хектара в землището на село Женда, община Черноочене, област Кърджали с цел опазване на естествени черноборови гори.

Поддържан резерват „ЖЕНДА” се припокрива с две Защитени зони.

❖ Природна забележителност „**ЕЛАТА**” с площ от 0.5 ха в землището на село Женда, община Черноочене с цел опазване на находище на ела

❖ Природна забележителност „**НАХОДИЩЕ НА ЕЛА**” с площ от 13.1 ха в землището на село Мурга, община Черноочене с цел опазване на находище на ела.

В регулация на село Пчеларово е обявено „**вековно дърво**” - бял бор на реална възраст 581 години, височина 24 м и обиколка 3,50 м.

Над половината от територията на общината е включена в две препокриващи се до голяма степен защитени зони.

❖ Защитена зона „**РОДОПИ СРЕДНИ**” (BG0001031) по Директива за местообитанията от национална екологичната мрежа в частта ѝ за защитените зони по Закона за биологичното разнообразие. Обхваща землищата или части от тях на 134 населени места от 13 общини в 4 области.

В защитената зона са локализирани 35 местообитания, включени в Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 1 на Директива 92/43/ЕЕС.

Предмет за опазване в защитената зона са и множество растителни и животински видове, с висок природозащитен статус.

❖ Защитена зона „**ДОБРОСТАН**” (BG0002073) от национална екологичната мрежа в частта ѝ за защитените зони по Закона за биологичното разнообразие, изградени по европейската програма Натура 2000 в частта ѝ за опазване на птиците.

В предмета на опазване са включени следните видове птици: Черен щъркел, Бял щъркел, Осояд, Египетски лешояд, Белоглав лешояд, Орел змияр, Малък креслив орел, Скален орел, Малък орел, Ястребов орел, Късопръст ястреб, Белоопашат мишелов, Царски орел, Белошипа ветрушка, Сокол скитник, Планински кеклик, Ловен сокол и др., както и Малък ястреб, Обикновен мишелов, Черношипа ветрушка (Керкенец), Сокол орко, Речен дъждосвирец, Пчелояд.

Зоната осигурява подходящи местообитания за 46 вида, включени в Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 37 са вписани също в Приложение I на Директива 79/409 на ЕС. В зоната все още гнезди с най-многочислена популация белошипата ветрушка, която е застрашена от изчезване в света. Тя е от световно значение като представителен район за Средиземноморския биом.

Общият устройствен план третира и утвърждава общинския център като селище със съответни резервни терени и площ за многофункционална и действена пространствена структура. Предвижданията на ОУПО в землищата на селата от агломерацията не засягат защитените зони.

Опазването на околната среда и културното наследство са неизменно условие за доброто качество и бъдеще на всички населени места. В тази връзка ОУПО предвижда разширенията на селищните територии и съответната инфраструктура предимно и изключително върху нискокатегорийни земи.

Районът Женда, Безводно и Соколите се очертава като основен център за развитие на туризъм, поради местоположението, природните дадености на територията и наличните културни и природни забележителности.

На този етап на разработка на ОУПО – предварителен проект, се засягат от планиране на устройствени зони общо 861.317 дка от двете защитени зони, от които 94.118 дка в землищата на Паничково и Комунига са в защитена зона „ДОБРОСТАН” (BG0002073) и всички в защитена зона „РОДОПИ СРЕДНИ” (BG0001031).

2.6. ЛАНДШАФТ

Според последното ландшафтно райониране на България, територията на община Черноочене попада в Южнобългарска планинско-котловинна ландшафтна област. С по-голямата си част от площта попада в Източнородопска ландшафтна подобласт и малка част в Западнородопска ландшафтна подобласт.

Съвременен формиран ландшафт е под влияние на преходно-континенталния климат със средиземноморско влияние, което е най-силно изразено по отношение режима на валежите, максимума на които е през зимата, а минимума – през лятото. Не по-малко значение за формирането на съвременния облик на ландшафта имат и повърхностните води – реки, речни течения, открити водни площи, които придават на територията една уникална визия.

Унищожаването на част от горите (с цел дърводобив) и превръщането им в обработваеми площи е довело до обедняване на фауната. В това отношение (с оглед създаването на подходящи местообитания за животинския свят), бъдещите мерки, предвидени в ОУПО ще имат двустранен ефект – от една страна, ще създадат естествени биотопи, а от друга - ще допринесат за разнообразяване облика на ландшафта.

Направения анализ дава основание да се определи, че по своя произход съвременният ландшафт на територията на община Черноочене има малък процент антропогенен характер.

Урбанизационното присъствие със складови и производствени терени и сгради, и прилежащата им инфраструктура в извънселищните крайпътни територии на общината, постепенно превръщат агрогенния ландшафт в урбогенен и техногенен инфраструктурен. В този смисъл, в тази част от общинската територия обликът на ландшафта се отличава с нестабилност и динамика на изменчивост. В останалата част от територията на общината, агрогенният ландшафт е устойчив и не е застрашен от урбанизационни промени.

В резултат на комплексната оценка на естетическите качества на отделните компоненти и елементи, формиращи ландшафта на разглежданата територия, тя се определя като такава с висока комплексна оценка и територия със средна оценка на ландшафта.

Териториите с висока оценка включват предимно горския фонд, реките язовирите и защитените територии и природни забележителности.

Със средна оценка на ландшафта са териториите в североизточната част на общината, обхващаща селскостопанските площи. Една част от тях са необработваеми, като: мери, пасища, ливади и пустеещи земи. Визуално, присъствието на изоставената обработваема земя е забележимо.

Тази оценка изключва териториите – части от землищата на селата: Даскалово, Габрово и Лясково, където горският фонд има значително присъствие. За повишаване на оценката допринасят с присъствието си на тази територия язовири, поречието на р.Перперек с притоците си и хълмистият терен с живописните си панорами.

Елементи на антропогенния ландшафт са паметниците на културно-историческото наследство. На територията на община Черноочене те са значителни и съчетани с природната среда, са добър потенциал за развитието на туризма.

Към оформянето на имотите, контактуващи с ландшафтните комплекси, които имат консервационна стойност, в ОУПО се поставят специални изисквания и правила за оформяне на контактни буферни ивици с дървесно-храстова растителност и режими за ползването им между зоните, подлежащи на защита и имотите с друго функционално предназначение.

Опазването на споменатите ландшафтни комплекси ще балансира засилващото се присъствие на разновидностите на антропогенния ландшафт.

Общия устройствен план с устройствените си предвиждания, правила и нормативи осигурява в максимална степен едновременно социализацията и опазването на всички ценни природни и антропогенни дадености – природозащитени обекти и културно-историческо наследство.

2.7.КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Историческите и археологични данни свидетелстват, че територията на общината е обитавана от най-ранни епохи. Културно-историческите обекти са изследвани и документирани в архива на РИМ – Кърджали. В изготвения ОУП на общината е приложен пълния списък на установените до момента археологични, архитектурни и исторически обекти.

От тези списъци се вижда, че недвижимите културни ценности са локализиращи в относително обособени териториални зони: югозападна, северозападна и североизточна. Съществуват и множество разпръснати единични обекти към и в населените места – Габрово, Черноочене, Минзухар, Свободиново.

В предвижданията на ОУПО основният акцент е извяване на културните коридори на територията на общината. За целта са обособени модули на групови обекти: Пчеларово, Петелово, Ночево-Душка, Женда-Небеска-Средска до Войново, Ново селище-Черна нива-Житница.

За обектите и модулите във вътрешността на общинската територия се предвиждат транспортни връзки, както с главните общински/републикански пътища така и по направление на обектите, включително и тези в съседните общини.

Съчетаването на богатото културно-историческо наследство с природната среда представляват добър потенциал за бъдещото развитие на общината.

2.8.ОТПАДЪЦИ

На територията на община Черноочене, основно в населените места се генерират следните видове отпадъци:

- смесени битови отпадъци – от жизнената дейност на населението
- производствени отпадъци – от дейността на производствените предприятия
- строителни отпадъци – от извършваните строително-ремонтни дейности

Основните източници на отпадъци на територията са домакинствата, производствените предприятия, строителството, животинските ферми, търговските обекти и др.

Най-голямо количество са битовите отпадъци, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, държавните и общинските сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговските обекти, занаятчийските дейности, предприятията, обектите за отдих и забавление, когато нямат характер на опасни и в

същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите.

В общината е организирана система за събиране и извозване на битовите отпадъци до временна площадка, разположена до старото депо на община Кърджали в землището на с.Вишеград.

За 2015г броят на обхванатите населени места с организирано сметосъбиране е 29 (от общи 51), което означава че около 89% от населението е обхванато от системата за сметосъбиране и извозване. Това се обяснява с много малкия брой на жителите в необхванатите населени места. Освен това те са значително отдалечени и достъпът до тях е затруднен, особено през зимните месеци.

Необхванатите населени места представляват проблем за общината.

Друг приоритетен проблем, който налага допълнително внимание и усилие е управлението на строителните отпадъци. Неконтролираното им изхвърляне от населението, водещо до формиране на нерегламентирани сметища главно на входовете и изходите на населените места и замърсяване на зелените площи в самите населени места компрометира усилията на общината при управлението на отпадъците и натоварва допълнително бюджета, понеже трябва да се отделят допълнително средства за предепониранието им.

Съгласно ЗУО всички производствени обекти, които генерират/ третират отпадъци подлежат на лицензионен режим и периодично се контролират от РИОСВ. За района се констатира, че няма големи производствени предприятия, които да формират много и опасни отпадъци. При производствените предприятия се забелязва увеличение на броя на отпадъците, които се предават за рециклиране и оползотворяване - метални отпадъци, отработени масла, хартиени, пластмасови и стъклени опаковки. Значително е подобрена отчетността на дейностите с отпадъците в тях.

На територията на общината се съхраняват значителни количества негодни за употреба препарати за растителна защита, които няма къде да бъдат обезвредени и представляват потенциален риск за замърсяване на околната среда и човешкото здраве. В момента те се съхраняват в два склада, разположени в селата Габрово (80т) и Среднево (100т), собственост са на общината и се контролират от РИОСВ-Хасково. Към момента съхраняваните пестициди са обезопасени и преупаковани, не са констатирани замърсявания.

Най-голям риск за околната среда и здравословното състояние на населението от общината представляват нерегламентирани сметища, които се формират покрай населените места, пътищата и реките. На тези сметища се изхвърлят всякакви отпадъци, предимно от физически лица.

През 2013г на територията на община Черноочене са закрити значителен брой нерегламентирани сметища, почистени са от натрупаните отпадъци и площите под тях (5 дка) могат да се използват по предназначение.

2.9.ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

Шум

Община Черноочене включва общо 51 села, като функцията на общински център изпълнява с.Черноочене. Връзката между населените места, както и тази с другите общини и населени места се осъществява единствено чрез изградената пътна мрежа. Характерна особеност тук е, че трасетата на РПМ минават през населените места и създават допълнително шумово натоварване там.

Особено натоварен е път I-5 (Е 85), който има дължина 15,1 км в границите на общината и преминава през селата Пчеларово, Черноочене и Железник.

Другия също натоварен път е II-58, с дължина в границите на общината 25 км и преминава през с.Комунига, покрай с.Габрово и след като се включва в първокласния път преминава през с.Черноочене.

Така най-натоварения участък се оказва този в района на с.Черноочене, преброителен пункт Д-253. Еквивалентно ниво на шум в този участък за 2014 г през деня е около 70 dB(A).

Голяма част от преминаващия транспортен поток по двата основни пътя е транзитен и с ОУПО се предвижда ново обходно трасе извън селищната територия на с.Черноочене. Това решение ще намали в много голяма степен шумовото натоварване в селото.

За намаляване на шума от транспортните средства трябва да се подобри пътната инфраструктура. С тази цел се предвижда реконструкция и рехабилитация на съществуващата улично-пътна мрежа в общината.

Отрасловата структура на промишлеността засяга предимно леката промишленост: хранително-вкусова, дървообработваща, текстилна и др.

Промишлеността се развива върху терените на бивши стопански дворове, извън населените места, около основните пътни мрежи. Няма данни за превишения нивата на шума по границите на така оформените производствени зони откъм страната на близките жилищни територии на населените места.

На територията на отделни населени места има различни локални източници на шум (работилници, търговски обекти, заведения и др.) с ограничен обхват на шумово въздействие. Няма данни за превишения на шума в жилищните зони.

Нейонизиращи лъчения

Излъчвателите на енергия на ЕМП (радио- и телевизионни предаватели и ретранслатори, радиолокаторни и навигационни станции и др.) се разполагат така, че напрегнатостта и плътността на мощност на ЕМП в района на населените територии да не превишават пределно допустимите нива.

Въздействието от нискочестотните източници на ЕМП, характерно за промишлеността, енергетиката, и др. каквито са откритите разпределителни

устройства (ОРУ), електропроводите от електрогенераторите до ОРУ, далекопроводите, трансформаторите, мрежата за електроразпределение, е намалено и се намалява регламентирано, и се ограничава с определени защитни зони.

Няма систематични данни от извършени измервания за стойностите на електромагнитните полета от тези източници и въздействието им върху околната среда. Въздействието на нейонизиращите лъчения от разположените на територията източници на ЕМП върху някои компоненти на околната среда, може да се определи като: първично и непрекъснато, върху атмосферния въздух и живите организми; некумулятивно; неограничено в пространството; променливо по интензивност във времето; с възможности за отрицателни последици при определени условия.

През територията на общината преминава въздушна линия 110 kV, излизаща от подстанция (п/ст) „Д.Канев” гр.Хасково и влизаща в п/ст „Арпезос” гр.Кърджали. От тези подстанции започва хранването на мрежа СН 20 kV на територията на общината, която включва следните главни ВЛ 20kV:

- от п/ст „Арпезос” до възлова станция (в/ст) Черноочене
- от п/ст „Арпезос” до в/ст Стремци, Пчеларово и Черноочене
- от п/ст „Д.Канев” до в/ст Стремци, Пчеларово и Черноочене
- от п/ст Първомай до Паничково, Йончево и Ночево

Общата дължина на ВЛ 20kV на територията на община Черноочене е 126 км. Трафопостовите 20/0,4 kV са предимно мачтови и масивни стар тип, с въздушен вход и пристройка за таблата НН. В тях не е възможно разширение на съществуващите разпределителни устройства (РУ) 20 kV, което намалява сигурността на мрежата. В местата, където се налага направата на нови изводи 20 kV е необходимо съществуващите ТП да се подменят с нов, по-модерен тип с възможност за разширение на РУ 20kV.

Съществуващата мрежа НН е изцяло въздушна и е с обща дължина 140 км.

Установено е, че електрическите полета с интензитет до 10 kV/m са напълно безвредни за околната среда и за хората. Електрическото поле под действащите у нас електропроводи с напрежение 400 kV не надвишава 10 kV/m. Следователно електрическото поле не представлява опасност за обслужващия персонал, населението, извършващо селскостопанска и други дейности в близост до електропроводите.

2.10.ЗДРАВНО – ХИГИЕННИ АСПЕКТИ

Демографско състояние на населението на община Черноочене

Населението на община Черноочене към 31.12. 2013г наброява 9346 души по данни на НСИ и представлява приблизително 6,20% от населението на област Кърджали и 0,13% от населението на страната. По този показател общината попада в категорията на много малките общини (с население до 10000 души).

Общината е сравнително рядко населена. Гъстотата на обитаване е 28,65 д/км², което е значително по-ниско от средната гъстота на ЮЦР – 66,1 д/км².

Непрекъснатият темп на намаляване на населението в страната, област Кърджали и община Черноочене през последните години потвърждават неблагоприятният ход на демографските показатели у нас. Това се дължи не само на отрицателния естествен прираст и застаряването, но и на повишено ниво на изходяща миграция. За областта и общината тази миграция е по-висока от средната за страната.

Демографските процеси се характеризират основно със застаряване на населението в областта, като се увеличава делът на възрастните хора в резултат на снижаване на раждаемостта и увеличаване продължителността на живота.

Налице е продължаващо влошаване на показателите на естественото възпроизводство на населението.

Механичният прираст за общината е отрицателен, което също е неблагоприятна тенденция за демографското развитие на района.

Съществува вероятност в бъдеще да се изпита остър дефицит на младо трудоспособно население. Отчетените тенденции в демографските процеси в общината до голяма степен ще определят и бъдещото развитие – населението ще продължи да намалява в краткосрочен и средносрочен план, с по-ниски нива от средните за страната

Здравословното състояние и здравния статус на населението е интегрален показател за социално-икономическото развитие на страната, качеството на живота на населението и качеството на развитие на човешкия капитал.

Заболеваемостта на населението в област Кърджали като цяло нараства.

Здравеопазването в община Черноочене има сериозни проблеми тъй като на територията на общината липсва доболнично обслужване, а за такова трябва да се ходи до гр.Кърджали.

За подобряване на здравното състояние на населението в областта са необходими усилия, насочени към превенция на здравето на населението.

Един от основните приоритети, насочени към преодоляване на кризисната демографска ситуация в общината, е промяната на структурата и специализацията на икономическите дейности, привличането на по-високотехнологични производства, които да променят качеството на живота и демографското поведение на населението. Затова целта е да се привлекат млади и образовани хора за развитие на туризма, био земеделието, животновъдството и свързаните с тях преработващи дейности, като се разработват програми подпомагани с финансиране от ЕС.

Рискови фактори влияещи върху здравето на населението в общината

- Замърсяване на атмосферния въздух

Стопанските дейности в общината предимно са селскостопански, както и такива, свързани с търговия, лека промишленост, складова дейност и други, които не са значими източници за замърсяване на въздушния басейн.

Извършените теоретични разчети на нивата на атмосферните замърсители, както и направените прогнози сочат, че атмосферното замърсяване край пътните артерии не надвишава нормативно определените стойности.

- Физични фактори (шум, лъчения)

Извършените теоретични разчети за транспорт и шум показват, че най-голямо натоварване има в района на с.Черноочене, поради което е предложен вариант с изнасяне на път I-5 извън територията на селото.

Електромагнитни и радиационни лъчения с наднормено въздействие върху живущото население в общината не се отбелязват. Електропреносните системи са разположени в съответствие с изискванията за тях сервитут спрямо обекти, подлежащи на здравна защита.

- Социални фактори (безработица, жилищен и социален комфорт и др.)

Социалните и социално-битовите фактори са важни и в много случаи водещи при сформиранието на здравния статус на населението в общината.

Безработицата в общината е 11% и е под средната за страната (11,1%), но ниските доходи и икономическата несигурност са значими стресови фактори от много години, които в голяма степен са повлияли за развитието на хронични заболявания, ниска раждаемост и други неблагоприятни здравни и демографски показатели. Администрацията на общината ще има една първостепенна по важност задача за създаване на условия за стабилизиране на малкия и среден бизнес, пренасочване и преквалификация на безработните, разработване на мерки и програми за финансиране на социалните дейности на базата на европейски програми по тяхното финансиране.

- Замърсяване на почвата и водите

Важен проблем в екологичен аспект са нерегламентираните сметища, където са изхвърлени битови, строителни, опасни отпадъци. В много от случаите нерегламентираните сметища са разположени край речните корита, в дерета, до пътни артерии. Това тяхно местоположение застрашава и е фактор за замърсяване на почвите, повърхностните и подземните води с токсични вещества и микроорганизми, причиняващи инфекциозни заболявания.

- Наводнения

Друг рисков фактор за населението на общината и региона представляват наводненията по поречието на р.Перперешка и р.Боровица, както и на микроязовирите. Освен катастрофални последици за сградния фонд, съществен елемент е поражението и загубата на човешки ресурси; значително влошаване качествата на почвата и водите, които могат сериозно да застрашат живота и здравето на хората.

- Важни зони в здравно-хигиенен аспект са санитарно-охранителните зони на водоизточниците за питейна вода.

Важно е стриктно да се спазва регламентираното от законодателството начин на тяхното ползване, застрояване и охрана. Това, от своя страна, обезпечава подаването на питейна вода към населението, която да отговаря на нормите за качеството на питейната вода.

2.11. Развитие на компонентите на околната среда без прилагане на ОУПО

Състоянието на компонентите на околната среда и тяхното развитие без реализиране на ОУП на община Черноочене са представени в следващата таблица.

Компоненти	Текущо състояние	Развитие на компонентите без прилагане на ОУП
Атмосферен въздух	Атмосферният въздух в района може да се окачестви като незамърсен с добро качество, под пределно допустимите концентрации на вредни вещества.	Запазване на повишените емисии на серен диоксид през отоплителния сезон и на прах в приземния слой през летния сезон. Амортизирана пътна инфраструктура. Липса на обходен път.
Повърхностни и подземни води	Недостиг на вода за питейно-битови нужди; Нарастване на загубите на питейна вода, в резултат на амортизацията на водопроводната мрежа; Частично изградена канализационна мрежа в по-големите населени места, в другите изобщо няма. Липса на ПСОВ и ЛПСОВ; Опазването на чистотата на водите в протичащите през общината реки е един от основните екологични проблеми на общината; Случващите се природни бедствия (порои и наводнения) ще продължат да въздействат негативно върху земеделските и урбанизирани територии, предизвикване на екологични и социално-икономически щети.	Запазване на тенденцията на недостиг на питейно-битови води. Запазване и увеличаване режима на водоснабдяването, поради очертаващите се глобални процеси на затопляне и намаляване на водния ресурс. Липсата на канализация и пречиствателни съоръжения води до постепенно влошаване качеството на повърхностните и подземните води. Продължаване на тенденцията на замърсяване на повърхностните и подземни води и влошаване на екологичното състояние на водните тела в резултат на инфилтрация на замърсители от нерегламетирани сметища и от заустването на непречистени отпадъчни води в земните недра. Запазване и задълбочаване риска от наводнения.
Земни недра	Няма действащи обекти за експлоатация на полезни изкопаеми	Не се очаква развитие

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ЧЕРНООЧЕНЕ, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

Земни и почви	Наличие на нарушени ерозирали терени и изоставени земеделски земи.	При недобро устройство на територията и липса на адекватно управление-опасност от продължаване на процеса на изоставяне на обработваеми земи, което води до намаляване на потенциала за повишаване на качеството на живот, до увеличаване на пустеещите земи, засилване на ерозията и неконтролируема промяна предназначението на земята
БР: растителен свят, животински свят	Голямо разнообразие на растителни и животински видове, наличие на природен резерват „Женда“, природни забележителности и две защитени зони по Натура 2000.	Не се очаква развитие.
Ландшафт	Наличие на естествени форми на релефа с богати морфоложки форми и образувания, с висока естетическа стойност на ландшафтните системи.	Основният тип ландшафт остава непроменен, с опасност от увеличаване на пустеещи земи и нарушени терени. Не се очаква развитие.
КИН	Запазени паметници и останки от античността с местно и национално значение.	Унищожаване на културни и исторически ценности от природни фактори и от безконтролно поведение на хората. Отсъствие на организиран КИ туризъм
Отпадъци	Наличие на замърсени терени от нерегламентирани сметища.	Опасност от увеличаване на замърсените с отпадъци терени, което води до замърсяване на почвите, водите, намаляване на естетическата стойност и привлекателност на района и намаляване на потенциала му, за развитие на туризма в общината.
Шум и лъчения	Налични източници на шум - интензивен транспортен поток минаващ по натоварените пътни артерии I-5 и II-85. Нейонизиращите лъчения са в нормите за ОС и здравето на хората.	Ще продължи развитието на транспортната инфраструктура без прилагане на пространствените вариантни решения. Не се очаква развитие.
Здравен статус и риск за населението	Липса на достатъчни водни ресурси за ПБВ на населението. Липсата на канализация и на ПСОВ води до замърсяване на водите и почвите, и оказва влияние на качеството на живот и здравето на населението в общината.	Възможност за повишен здравен риск за населението поради липса на изградени канализационни системи, ПСОВ и ЛПСОВ, както и недостига на вода за питейно-битови и хигиенни нужди.

Без реализиране на ОУП на община Черноочене ще се задълбочават негативните прояви и въздействия върху отделните компоненти на ОС, ще бъдат засегнати интересите на общината, собствениците на имоти, гражданските сдружения, неправителствените организации, обществеността и съседните общини.

Развитието на общината ще бъде безпланово и стихийно. Ще се забави икономическото развитие на общината, ще се пропуснат ползи от финансиране и допълнителни инвестиции и усвояване на целеви средства от ЕС, което ще забави подобряването на условията на труд, качеството на живот, респективно осигуряване на околна среда, в която може да бъде запазена богатата природа в района.

3.ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО МОГАТ ЗНАЧИТЕЛНО ДА БЪДАТ ЗАСЕГНАТИ, КАТО СЕ ОТЧИТАТ ИДЕНТИФИЦИРАНИТЕ ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ОУПО

ОУП на община Черноочене определя визията и стратегията на развитие, както и преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на територията която обхваща, за следващите 20 години, т.е. до 2035г.

Териториите, които могат значително да бъдат засегнати, са такива, в които се предвижда да се извършват разширения на регулационните граници на населените места, да се изгражда инфраструктура, промишлени и рекреационни зони, зони за отдих и др.

Териториите на разширенията на жилищните зони (землищата на селата Комунига, Пчеларово, Петелово, Габрово, Черноочене, Лясково, Паничково,) се развиват върху земеделски земи, основно от по-ниски бонитетни категории (от 5-та до 10).

Терени за промишлени зони (землищата на с.Среднево, с.Петелово, с.Комунига, с.Пчеларово, с.Лясково, с.Паничково) са предвидени като разширение на сега съществуващи такива, върху нискокатегорийни земеделски земи. С тази устройствена намеса в изграждането на производствено – складови зони и зони със смесени функции ще се спре хаотичната урбанизация на земеделските земи. С мерките в ОУПО процесът ще бъде регулиран и ще има положително въздействие върху околната среда.

Териториите около пътните артерии са благоприятни за развитие на стопанска дейност. Високотехнологична устройствена зона се предвижда на изток от пътя за гр.Кърджали между с.Пряпорец и с.Железник. Промислени терени са предвидени на няколко места на този път, както и на пътя за Асеновград, като са подбрани места с нискокатегорийни земеделски земи или неизползваеми такива.

Територии на нови трасета на пътната инфраструктура се предлагат в землището на с.Черноочене, на с.Комунига, с.Лясково и с.Петелово. Предвидените реконструкции, рехабилитация и изграждането на нови инфраструктурни обекти ще засегне само земеделски земи, на базата на технико-икономическа обосновка. Не се засягат защитените зони и територии.

Зони и/или обекти със специфичен хигиенно-охранителен статут. Към тази категория се отнасят зони, които по силата на съответни наредби, следва да бъдат взети под внимание в процеса на планиране. Това са:

- Санитарно-охранителните зони (СОЗ) около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване на населените места

Голяма част от пояси II и III на СОЗ на каптираните извори за подземни води попадат на територията на населените места и територии, в които се предвижда устройствена зона за други рекреации (Од) за изграждане на голф селище при с.Патица, терен за обществено обслужване (Т1) за пазарище при с.Габрово, смесена многофункционална зона – при с.Паничково–център. Предвижданията на новите урбанизирани територии няма да бъдат в конфликт със забраните и ограниченията на СОЗ.

- Защитени територии по Закона за защитените територии

Съгласно този закон в границите на общината са обявени – Поддържан резерват „Женда” и природните забележителности „Елата” и Находище на ела”. Не се очаква засягане на тези територии, тъй като съгласно предвижданията на ОУПО в границите им не се предвиждат никакви дейности.

- Защитени зони по Натура 2000

Над половината от територията на общината е включена в две препокриващи се до голяма степен защитени зони „Родопи Средни” и „Добростан”. В плана се предвиждат мерки за тяхното опазване. Очаква се въздействието да е положително и постоянно.

- Зони за рекреация и отдих

Предвидените зони за рекреация и отдих в ОУПО не засягат защитените зони и територии.

За така посочените територии задължително се налага съобразяването на проектните предложения с условията на средата, с минималната намеса и моделиране на релефа за прокарването на трасетата на пътища и мрежи на техническата инфраструктура, с пестеливото изразходване на земеделските земи, с опазването на речните корита, със съхраняването на растителната покривка и на местообитанията при бъдещото реализиране на предложенията за развитие на териториите в обхвата на ОУПО.

4.СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ОУПО ЧЕРНООЧЕНЕ

На базата на прегледа на съществуващото състояние на околната среда, са идентифицирани основните екологични проблеми по отношение на някои компоненти и фактори на околната среда, имащи отношение към ОУП на община Черноочене.

➤ **Атмосферен въздух**

Констатира се, че замърсяването на атмосферния въздух в района се дължи на:

- използването на твърди горива в битовия и обществен сектор, но замърсителите (фини прахови частици, серен диоксид и азотни оксиди) не превишават нормите за опазване на човешкото здраве. Като прогноза съгласно ОУПО стойностите на тези замърсители ще намаляват съгласно възприетите концепции за енергийна ефективност;

- емисиите от транспортния поток, които за общината са многократно по-ниско от нормираните нива на замърсяване. С развитието на сектора до 2035г, се очаква приблизително двойно увеличение на трафика с превозни средства, но стойностите на излъчваните вредности в околната среда няма да превишават утвърдените норми. Положително решение в това отношение е предвиденият с ОУПО околоръстен път на с.Черноочене, който ще изведе транзитния поток извън населеното място.

➤ **Повърхностни води**

Проблемът произтича от обстоятелството, че повърхностните води в района не са защитени от антропогенно въздействие. Липсата на изградени канализационни мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води, създават предпоставка за замърсяване на водите в реките, чрез заустване на непречистени отпадъчни води в тях. За решаването на този проблем ОУПО предвижда изграждане на канализации с ПСОВ и ЛПСОВ. За последващи ПУП-ве в селища без канализация и ЛПСОВ следва да се предвижда изграждането на водоупътни изгребни ями, както и съвременни торища за животновъдните ферми и прилагането на добри земеделски практики.

Друг проблем са някои участъци от р.Перперек и р.Боровица с риск от наводнения.

➤ **Подземни води**

Водоизточниците за общината са основно от подземни води – каптажи, дренажи, тръбни кладенци (ТК). Съществува проблем с количеството на доставяната вода за домакинствата. Много често се налага режим на ползването ѝ. Има необходимост от изграждането на нови водоизточници или използване на вода за ПБВ от яз.Боровица или други водоизточници на територията на съседната община Кърджали.

➤ **Земни и почви**

Най големият екологичен проблем в общината е ерозията на почвите, която унищожава хумусния слой и води до намаляване на почвеното плодородие ежегодно. В тази връзка планът предвижда извършване на залесяване, озеленяване и други противоерозионни технически мероприятия.

Други съществуващи проблеми за общината са: високия процент необработваеми земи; безразборна смяна на предназначението на земеделските земи за неземеделски нужди (предимно за застрояване); замърсяване на почвите със

строителни и битови отпадъци; системата на напояване на обработваемите земи не се поддържа; не е преодоляна тенденцията към монокултурно земеделие; недостатъчен интерес от страна на селскостопанските производители към потенциала на екологичното земеделие.

С цел опазване на висококатегорийните земеделски земи, следва да се постави мораториум върху промяна предназначението на такива земи.

➤ **Биологичното разнообразие**

Съществуващото състояние на зелената система в общината не е добро. Отредените терени за зеленина не са реализирани, поради силно намаляващото население. Озеленяването на гробищните паркове е хаотично. Крайпътното озеленяване е в лошо състояние.

В ОУПО са заложили меропиятия за развитие на зелената система и опазване на биологичното разнообразие в защитените зони.

5. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ОУПО И НАЧИНЪТ, ПО КОЙТО ТЕ СЕ ВЗЕМАТ ПОД ВНИМАНИЕ ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА

Като членка на ЕС България успешно хармонизира законодателството си в сектор „Околна среда” със законодателството на Европейския съюз, което включва около 130 директиви и регламенти и е едно от най-трудните за прилагане, тъй като изисква значително финансиране.

Националната стратегия за околна среда (НСОС) 2009-2018 г. очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие. Стратегията е водеща за осъществяването на ефективна политика за устойчива околна среда от компетентните институции, организации, включително на областно и общинско ниво.

Изготвеният предварителен проект на ОУПО е съобразен с поставените цели в НСОС. В следващата таблица са разгледани тези цели от Националната стратегия, които имат отношение към разглеждания ОУП на община Черноочене, като са посочени конкретни мероприятията предвидени в изготвения проект, водещи до изпълняването на тези цели.

Свързани цели на НСОС	Меропиятия предвидени в ОУПО
Осигуряване на достатъчно по количество и с добро качество вода	Преустановяване заустването на непречистени отпадъчни води в реките. Предвидено е извършване на възстановяване на съществуващата канална мрежа.

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ЧЕРНООЧЕНЕ, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

Свързани цели на НСОС	Мероприятия предвидени в ОУПО
	Предвидено е използване на съществуващите язовири за напояване, отдих и спорт. Предвидено е оптимизиране на водоснабдителните системи в населените места.
По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот	Предвижданията на ОУПО са за подобряване на пътната мрежа, благоустрояване на уличната мрежа, увеличаване на зелените площи в населените места и благоустрояване на съществуващите. Изнасяне на транзитното движение от населените места и изграждане на обходни пътища, създаване на благоприятна акустична среда за обитаване и труд чрез предлагане на функционално-пространствена структура за населените места.
Насърчаване на устойчивото потребление и производство	В Плана е търсен баланс между развитие на урбанизацията и съхраняване във възможно максимална степен на цялостта на природната среда. Предвидени са множество паркове, площи за озеленяване, площи за спорт и рекреация.
Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие	ОУПО предвижда максимално опазване на биологичното разнообразие в двете защитени зони.
Формиране на нови модели на поведение на обществото	Всички процедури по изготвяне на ОУПО, както и настоящия ДЕО се подлагат на законоустановените и отговарящи на съвременните изисквания форми на обществен достъп и контрол. Постъпилите мнения, съображения, жалби и сигнали се вземат предвид при окончателните устройствени решения.

Проектът на ОУП на община Черноочене е съобразен и е в съответствие с целите на други стратегии и програми на национално и регионално ниво, разгледани подробно в т.1.3 от настоящия Доклад за ЕО.

От направения анализ на целите на опазване на околната среда и устойчивото развитие на национално и регионално ниво и залегналите проектни решения в ОУПО се вижда, че той напълно отговаря на поставената визия за развитие на общината *“Община Черноочене – привлекателно място за младите хора с възможности за лично и професионално развитие“*. В тази връзка можем да подчертаем, че предвижданията на разглеждания ОУПО осигуряват точно реализирането на тези цели.

6.ПРОГНОЗА ЗА ПРЕДПОЛАГАЕМОТО ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ КОМПОНЕНТИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

6.1.ВЪРХУ АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

В развитие като прогноза съгласно ОУПО стойностите на параметрите на замърсяването от използването на твърди горива ще намаляват съгласно възприетите концепции за енергийна ефективност, използването на енергоспестяващи и чисти

технологии при отопление на сградите. Освен това съгласно предвижданията за прогнозния период до 2035г населението ще намалява, което означава, че и броя на домакинствата ще намалява, респективно и количеството на емисиите ще намалее.

В прогнозен аспект до 2035 година се предвижда нарастването на автомобилния трафик в общината да стане двойно. На базата на извършените пресмятания можем да кажем, че дори и тогава стойностите на излъчваните вредности в околната среда няма да превишават утвърдените норми. Освен това предвижданията на ОУПО за изнасяне на транзитните потоци извън населените места и предложенията за подобряване на пътната инфраструктура ще допринесат за значително подоряване качеството на атмосферния въздух в района.

От реализацията на ОУП на община Черноочене не се очаква отрицателно въздействие върху качеството на атмосферния въздух. От предвидените мероприятия се очаква общо снижаване и ограничаване на прахово-газовите емисии в общината.

6.2.ВЪРХУ ВОДИТЕ

Върху количеството и качеството на повърхностните води

Съгласно ПУРБ на ИБР на територията на община Черноочене са разположени осем повърхностни водни тела (ПВТ) или части от тях. Устройствените решения, предвидени в ОУПО попадат **основно в три** от тях.

ОУП на община Черноочене е съобразен напълно със съществуващите повърхностни водни обекти и повърхностни водни тела. В него са набелязани мероприятия по отношение на тяхното използване и изпълнение на заложените мерки за опазване на околната среда.

Определени са районите с повишено внимание от наводнения. Същите трябва да бъдат обозначени върху ситуацията на окончателния проект на ОУПО.

За поддържане на речните екосистеми и подхранването на подземните води е задължително осигуряване и изпускане на екологичния воден минимум под съществуващите язовири.

Предвидените в ОУП устройствени зони не засягат СОЗ на яз.Боровица. В границите на отразения пояс на СОЗ на яз.Боровица, попада единствено с.Безводно, за което съгласно ОУПО се предвижда развитие на културен туризъм, което е предпоставка за опазване качеството на водата за ПБВ в него.

С оглед опазване качеството на повърхностните и подземните води при прилагането на плана за последващи ПУП-ве, следва да се предвижда изграждането на водоплътни изгребни ями, както и торища за животновъдните ферми. Те трябва да бъдат съобразени със заложените забрани за разполагане на жилищни и вилни сгради и стопански постройки в заливаемите тераси на реките и сервитута на хидротехническите съоръжения.

Предвидените мероприятия в ОУПО **не противоречат** на заложените мерки в ПУРБ на БДУВ ИБР за постигане на целите на опазване на водите и постигане на БПС на предмета на опазване на защитените зони в засегнатите повърхностни водни тела. Те ще имат положително въздействие върху доброто химично, екологично и обобщено състояние на водите. Планираните дейности в ОУПО не водят до отрицателни въздействия върху повърхностните води, а напротив водят до подобряване на тяхното състояние. Поради това не се очаква допълнителен кумулативен ефект.

С реализацията на ОУПО не се очакват значими въздействия върху режима, количеството и качеството на повърхностните води и повърхностните водни обекти на територията на община Черноочене. Предвидените устройствени решения, при изпълнение на заложените мерки, няма да влошат доброто химическо и екологично състояние на повърхностните водни тела, разположени върху територията на община Черноочене.

Върху подземните води

Състоянието на подземните води, водоземните съоръжения, съществуващите СОЗ, водопотреблението, канализационната мрежа са коректно отразени в ОУПО.

За въздействието на реализацията на ОУПО върху режима на подземните води се дава следната оценка и прогноза:

- Предвидените дейности в ОУПО в екологичен план имат положително въздействие върху режима на подземните води и не водят до неблагоприятен кумулативен ефект върху тях;
- Положително въздействие върху количествения състав на подземните води ще окажат следните предвидени с ОУПО дейности:
 - изграждане на нови тръбопроводи;
 - подмяна на съществуващата водопроводна мрежа от етернитови тръби във всички селища на територията на общината, като с това ще се намалят драстично загубите на питейна вода и ще минимизира необходимостта от експлоатация на нови водоизточници;
 - рехабилитация на морално остарелите помпени станции и подмяна на помпеното оборудване;
 - легализиране на водоземните съоръжения;
 - проучване на нови водоизточници и изграждане на нови водоземни съоръжения, съгласно изискванията на ЗВ и действащата нормативна база.
- Положително въздействие върху качествения състав, химичното и обобщеното състояние на подземните води ще окажат следните предвидени в ОУПО дейности:
 - изграждане на ПСОВ при с.Черноочене и локални модулни пречиствателни станции за по-малките селища;

- завършване на частично изградената канализационна мрежа, проектиране и изграждане на нова такава в останалите селища;
- проектиране, учредяване и изграждане на СОЗ около действащите и нови питейни водоизточници;
- проучване, картиране и ликвидиране на неорганизираните сметища;
- разрастване на системата за организирано сметосъбиране и обхващане на по-голям брой селища в общината;
- въвеждане на добри селскостопански практики в земеделската и животновъдна дейност;
- Предвидените дейности в ОУПО се припокриват и не противоречат на мерките в ПУРБ на БДУВИБР за постигане на целите запазване на доброто количествено, химическо и обобщено състояние на ПВТ „Пукнатинни води –Източно- Родопски комплекс ”;
- Неприлагането на ОУПО, или т.н „нулева алтернатива” би имало негативно въздействие върху качествения състав на подземните води

6.3.ВЪРХУ ГЕОЛОЖКАТА ОСНОВА

Предвидено е спазване на всички нормативни изисквания при проектирането и строителството в съществуващите и ново организирани урбанизирани територии, което включва:

- съобразяване с изискванията за противоземетръсно строителство за VIII степен на сеизмична активност;
- детайлни конкретни инженерно-геоложки проучвания при всеки следващ ПУП за новите обекти;
- детайлни конкретни инженерно-геоложки проучвания, определяне устойчивостта на откосите и проектиране и изпълнение на противосвлачищни и противосрутищни дейности при изграждане на новата пътна инфраструктура и рехабилитация на съществуващата такава.

Специфичният литоложки състав на земната основа, релефът, климатичните фактори и антропогенната дейност обуславят процеса на ерозия на територията на Община Черноочене, който има непрекъснато действие. За намаляване на въздействието върху земната основа и минимизиране на изброените неблагоприятни инженерно-геоложки явления и процеси, в ОУПО са предвидени следните основни дейности:

- провеждане на противоерозионни технически мероприятия;
- запазване и подобряване на горския фонд чрез провеждане на залесителни мероприятия, залягащи на местни структуроопределящи видове;
- приоритет на зелената система в селищния и извън селищен обхват;
- част от горите в землищата на селата Даскалово, Габрово, Лясково, Пчеларово,

Патица, Бели вир, Комунига и Дядовско ще придобият статут на гори с рекреационен характер, свързани със зелени коридори

- изграждане на лесопарк между селата Черноочене, Ябълчене, р.Перперек и нейните притоци

Геоложката основа като цяло се оценява като благоприятна за осъществяване на строителните дейности, предвидени в ОУПО. Въздействието върху геоложката основа при реализацията на ОУПО се определя като незначително. Анализът на предвидените в плана и изброени по-горе мерки показва, че те от една страна до голяма степен ще минимизират въздействието върху геоложката основа при реализацията на ОУПО, а от друга ще подобряват нейното съществуващо състояние.

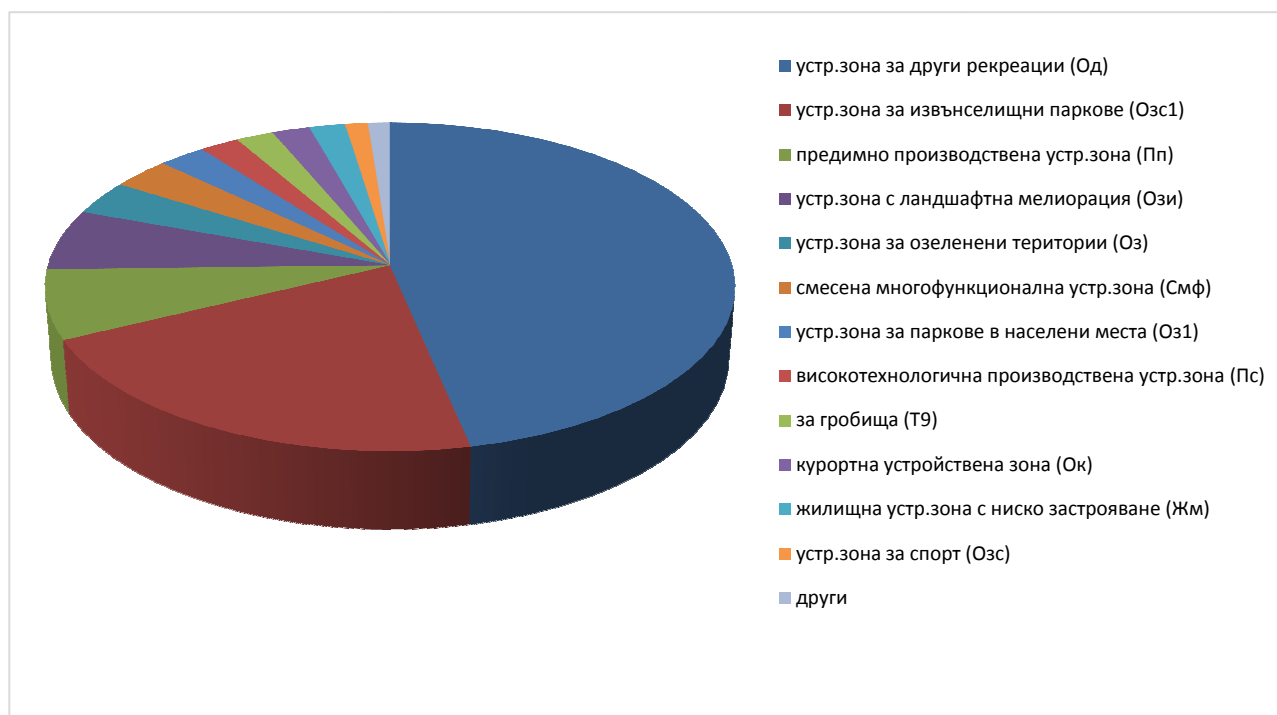
6.4. ВЪРХУ ПОЧВИТЕ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕТО

До момента в общината е извършвана хаотична урбанизация на земеделските земи, без наличие за планова готовност за тези територии с оглед регулиране и устройствени намеси в тях, което води до засилване на антропогенния натиск върху компонентите на околната среда на прилежащите към тях територии.

Съгласно изготвения предварителен проект на ОУП на община Черноочене площите засегнати от устройствените зони извън населените места засягат най-много земеделските и горски земи.

Планът предвижда намаляване на земеделските земи с 3356,920 дка, което представлява 2,78% от всички земеделски земи в общината.

Според проекта основните устройствени зони, в които ще бъдат включени засегнатите земеделски площи са представени графично.

Вижда се че преобладават площите предназначени за рекреация, паркове, ландшафтна мелиорация, озеленяване и спорт, които не водят до увреждане на почвите или тяхното замърсяване. Напротив с по-голяма част от предвижданията се цели запазване на екологичното състояние на почвите и използване на природните дадености по-ползотворно.

ОУПО предвижда разширение на селищните територии и съответната инфраструктура предимно и изключително върху нискокатегорийни земи. Замърсените земи при с.Патица, представляващи пасище, се предвиждат за ландшафтна мелиорация – терен за голф игрище. По този начин проектът е свел до минимум използването на добри земи за неземеделски нужди.

Според предвижданията на ОУПО голямо внимание се обръща на подобряване качеството на живот чрез отреждане на терени за развитие на културен, спортен, селски и еко-туризъм. Предвижда се формиране на зони за отдих край язовири.

С цел предпазване на почвите от замърсяване от изхвърляните изгорели газове, около по-натоварените пътни артерии, особено на път I-5/ E85, който се предполага че ще бъде с интензивен трафик след откриването на ГКПП Маказа, трябва да се създадат защитни храстови и дървесни пояси покрай пътищата.

Мерките, които могат да допринесат за спасяване и опазване на почвата от природните деградационни процеси и антропогенно нарушаване и унищожаване, са:

1. Мораториум върху каквито и да са промени в предназначението на земеделски земи от висока категория (I – IV)
2. Възстановяване и поддържане на напоителните системи с цел подобряване качеството на почвата и срещу ерозионните процеси
3. Провеждане на цялостен комплекс от противоерозионни мероприятия, включващи инженерно-организационно-устройствени, агротехнически, инженерно-технически и биологически.
4. Възстановяване на научно обосноващите сеитбообороти, агротехника и агрохимическо третиране, с цел подобряване качеството на почвата и предпазване от ерозия
5. Сертифициране на района за екологично земеделие
6. Изграждане на защитни пояси около натоварените пътища

Предпоставките за доброто екологично състояние на почвите в общината е отсъствието на активна промишлена дейност, както и интензивна селскостопанска дейност. При предвижданата структура на територията и развитието на основните икономически дейности не се очаква негативно въздействие върху състоянието на почвите.

6.5. ВЪРХУ БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ

ОУПО предлага устройствени решения, които не засягат местата с висока концентрация на биологично разнообразие.

Не се засягат известни и описани находища на включени в приложенията на Закона за биологичното разнообразие защитени растителни видове, световно застрашени растителни видове, български и балкански ендемити, реликти, растения от Червената книга.

Не се устройват територии, включващи потенциални местообитания на двата вида от Приложението на Директива 92/43/ЕЕС - венерино пантофче и *калопсиева дактилориза.

Предвижданията на ОУПО са съобразени с Лесоустройствения и ловоустройствен проекти на Южноцентрално държавно предприятие град Смолян – Държавно ловно стопанство Женда. Съхраняват се и залесените територии в земи от Поземления фонд.

Значително се увеличават зелените площи за широко обществено ползване. Елементите на зелената система имат важно значение, свързано със социално-икономическото развитие и носят основни функции на отдиха, еколого-хигиенни и други специфични функции.

ОУПО създава регулационната основа за устойчиво развитие и ползване на горите в общината, което увеличава възможностите за възстановяване и подобряване на тяхната биокоридорна функция. Цялостното развитие на зелената система ще благоприятства развитието на популациите на местната автохтонна флора и фауна.

Не се засягат местообитания, включени в Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 1 на Директива 92/43/ЕЕС.

В общината е локализирано наличие на местообитанието Неблагоустроени пещери само в землището на село Ночево. Пещерата е в центъра на скален комплекс покрит с трапецовидни ниши. Описана е като „Пещера-утроба №2”. Характерна е с двата си входа. Над нея са запазени останки от тракийска крепост, а в долината под скалата шарапани. Тя не се засяга от нови устройствени зони.

Всички останали местообитания, описани за територията, обект на ОУП, са представени само по индуктивния модел с приложен географски тежестен регресионен анализ.

С широко разпространение в общината по индуктивния модел е местообитанието Дъбово-габърски гори - землища на села Паничково, Соколите, Безводно и Ночево.

Мизийски гори от обикновена ела е посочено единствено северно от село Мурга.

Всички предвидени устройствени зони в защитената зона са локализирани около регулационните граници на четирите селища – Габрово, Паничково, Комунига

и Яворово. До момента не са ни известни в тези граници да попадат някои от локализираните 35 местообитания, с предмет на опазване в Защитена зона „РОДОПИ СРЕДНИ” .

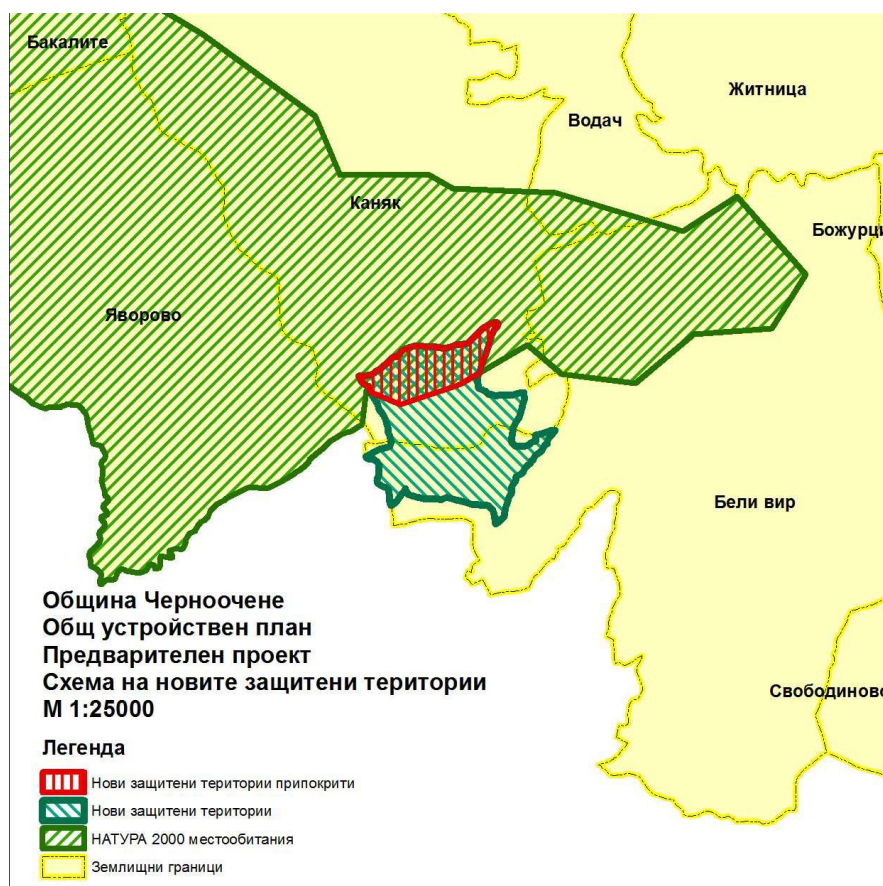
Общо се налага извода, че реализацията на плана няма да предизвика преки или косвени въздействия върху типове местообитания, включени и в предмета на опазване в Защитена зона „РОДОПИ СРЕДНИ”.

ОУПО запазва единствения съществуващ горски разсадник с площ 105.553 дка в землището на село Паничково.

ОУПО е благоприятен за опазването и осигуряването на нормалното развитие на популациите на животинските видове.

Създават се нови и по-добри условия за развитие на ловностопанската дейност и устойчиво ползване на популациите от благороден елен и сърна, както и на дивеч - заек, дива свиня, пернат дивеч...

Оформено е предложение за нова защитена природна територия, включваща и заблатеното езеро (Сюлюк гьол/езерото на охлювите/) в село Бели вир, където се срещат медицински пиявици, за която считаме, че има достатъчно основания да бъде проведена процедура по Закона за защитените територии и да бъде издадена заповед за обявяване от МОСВ.

Общата ѝ площ е 72.2 ха, в землищата на селата Каняк (41.14 ха) и Бели вир (31.06 ха). Част от нея се припокрива на 18.04 ха със защитена зона Родопи - Средни.

ОУП е благоприятен за опазването на трите обявени защитени природни територии - поддържан резерват „ЖЕНДА” (КАЗЪЛ ЧЕРПА) и природните забележителности „ЕЛАТА” и „НАХОДИЩЕ НА ЕЛА”, както и на „вековното дърво” - бял бор в регулация на село Пчеларово. Необходимо е планът в окончателния вариант да бъде в пълно съответствие с плана за управление на резервата.

На този етап на разработка на ОУП – предварителен проект, се засягат от планиране на устройствени зони общо 861.317 дка от двете защитени зони, от които 94.118 дка в землищата на Паничково и Комунига са в защитена зона „ДОБРОСТАН” (BG0002073) и всички в защитена зона „РОДОПИ СРЕДНИ” (BG0001031). Не се нарушават заложените за обявяване цели.

Не се очаква влошаване на условията за развитие на популациите на целевите видове от предмет на опазване.

Тъй като ОУПО не внася устройствени промени в състоянието и качествата на повърхностните води не може да се очаква въздействие върху хидробионтите от предмета на опазване. Не се засягат местобитания и миграционни коридори и на видовете, тясно свързани с водната среда - жълтокоремна бумка и голям гребенест тритон.

Устройствените зони не засягат колонии на европейски лалугер.

Вълкът е регистриран с две присъствия – в горното течение на река Харманлийска и в горските територии северозападно от пътя Комунига-село Безводно, но не се засягат негови местообитания.

Находища на голям подковонос и трицветен ношник са регистрирани в карстовата пещера до тракийското светилище в землището на село Ночево и в галерия при стената на язовир „Боровица” и също не се засягат от нови устройствени решения.

Изложеното по-горе не дава основания да се допуснат деградивни въздействия върху включените в предмета на опазване на защитена зона „РОДОПИ СРЕДНИ” природни местообитания, видове и техните местообитания.

Описаните особености на устройствените зони, тяхното местоположение и площ не дават основание да се допусне засягане на репродуктивни местообитания на целевите видове птици от предмета на опазване на защитена зона „ДОБРОСТАН”. Предвидените терени не са свързани с основни трофични връзки и не предоставят хранителна база със значение за съществуващите популации.

Устройствените решения по никакъв начин не нарушават целите за обявяване на зоната и наложеният със Заповедта за обявяване режим на дейности.

ОУПО не предлага други дейности, засягащи деструктивно зоните, а планираните постепенни разширения на жилищни и производствени зони, както и

промените в инфраструктурните елементи не включват въздействия, способни да внесат изменения в настоящото им състояние.

Тъй като ОУПО не внася предложения за изменения в зоните, а разглежданите или внесени в бъдеще предложения също ще бъдат оценявани по реда на ЗООС и ЗБР, се налага извода, че не могат да бъдат очаквани прояви на кумулативен отрицателен ефект върху зоните.

От реализацията на ОУПО не може да се очаква нарушаване на балансите, характеризиращи структурите на защитените зони и въздействия в размери, които да внесат изменения във видовия състав на флората и фауната или в условията на средата - химически, хидроложки, геоложки, климатични или други, да нарушат функциите и природозащитните цели, да причинят загуба на местообитания и фрагментация на популациите на видовете, предмет на опазване и влошаване на структурата им, да повлияят отрицателно върху функциите и природозащитните цели на защитени зони „РОДОПИ СРЕДНИ” (BG0001031) и „ДОБРОСТАН” (BG0002073).

6.6. ВЪРХУ ЛАНДШАФТА

Въпреки, че характерът на ландшафта вече е оформен и под въздействие на антропогенна дейност, то ОУПО ще подпомогне неговото опазване, самовъзстановяване и положителна промяна. Регулираното териториално развитие, ще ограничи безразборното усвояване на земеделски земи и ще подобри привлекателността на малките селища. Предложените режими за система обитаване, културно наследство, зелена система, спорт и отдых ще подпомогнат съхраняването на естествените пейзажи и подобряване на ландшафта.

Очаква се общо подобрение на средата в резултат от възстановяването на природните и антропогенни компоненти на ландшафта и икономическо оживление на общината.

Като цяло, предвижданията на ОУПО няма да имат отрицателно въздействие върху развитието на ландшафта, тъй като ще бъдат предпоставка за съвременно третиране и устройство на територията и на отделни компоненти на ландшафта.

6.7. ВЪРХУ КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО

Както бе посочено в анализа на съществуващото състояние на културното наследство, разглежданата територия на община Черноочене притежава многообразни и значими обекти. На тази база и в светлината на новите съвременни функции на културното наследство - като ресурс за устойчиво развитие и за качество на живот, общината носи мощен потенциал за развитие на културен туризъм и условия за създаване на среда с високи качества на живот и обитаване в традиционна селищна среда.

Културно-историческото наследство е ценност за общината и обща задача е тя да бъде запазена и използвана за развитието на района. Прилагането на ОУПО допринася за използването на културно-историческото наследство като ресурс за положително въздействие върху различните функционални системи (труд, обитаване, отдых и туризъм, комуникации и транспорт). В тази връзка предварителният проект акцентира на планиране на *културни коридори* на територията на общината, които създават условни граници на зони като модули на групови обекти. В маркираните граници е допустима промяна на досегашното предназначение на основата на допълнително задължително подробно проучване и разработка.

В землищата на селата Лясково, Петелово, Пчеларово, Новоселище се предвиждат и зони за проучване на съществуващите могили.

Предвижданията на плана в най-голяма степен ще допринесат за опазване и изява на наличните културно-исторически ценности.

6.8.ВЪРХУ ОТПАДЪЦИТЕ

Неразделна част от подобряването на екологичната обстановка е ефективното управление на отпадъците, включващо подобряване на инфраструктурата и дейностите свързани с отпадъците. В тази връзка е необходимо да се въведе сметосъбиране и сметоизвозване на всички населени места в общината. Да се увеличи процента на разделно събираните отпадъци. Да се въведе компостиране на отпадъците по домовете. Да се реши трайно проблема със съхраняваните в двата склада отпадъци от забранените за употреба пестициди. Всички тези препоръки трябва да залегнат в Общинската програма за управление на отпадъците. Интегрираната система за управление на отпадъците ще допринесе за постигане на поставените екологични и пространствени цели на Плана, като запазване на най-важния ресурс – земята от замърсяване.

Очаква се прилагането на интегрирания подход за управление на отпадъци да спомогне за развитието на фактора „Отпадъци”, което ще намали влиянието му върху компонентите на околната среда и ще намали риска за човешкото здраве.

6.9.ВЪРХУ ВРЕДНИТЕ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

Схемата „Транспортна инфраструктура” към ОУПО, дава основно решение на транспортно-комуникационните проблеми на община Черноочене за прогнозния 20 годишен период. Важно предложение на плана, по отношение на минимизиране въздействието на шума в с.Черноочене е изнасяне на транзитния поток на най-натоварения път в района I-5 извън населеното място. Обходни пътища са предвидени и на с.Комунига и с.Габрово. Посочва се, че общинските пътища имат нужда от реконструкция и рехабилитация.

В сферата на електроснабдяването се предвиждат тови трафопостове в с.Черноочене (2 бр.), с.Новоселище (1 бр.) и махала Бозва (1бр.). Във връзка с изграждането на коридор № 9 от трансевропейската пътна мрежа е необходимо на се предвиди ел.захранване на обекти около пътя (мотели, бензиностанции, паркинги).

По отношение на телекомуникациите, предвид изискванията на ЕС за осъществяване на интернет достъп, до 2020 г се предвижда изграждане на оптични кабелни връзки до всички населени места на общината.

При изграждането на всички съоръжения и мрежи ще се спазват сервитутните зони, което ще гарантира недопускане на наднормени нива на лъченията.

В заключение може да се каже, че прилагането на ОУПО по отношение на физичните фактори ще има положителен ефект и няма да доведе до създаване на значителни натоварвания от шум, вибрации и лъчения.

6.10.ВЪРХУ ЗДРАВЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

В предвижданията на урбанистичното развитие на населените места в общината липсват производства и други дейности, които биха представлявали заплаха за здравето на населението. Зоните за икономическо развитие са предвидени основно върху вече усвоени територии (предимно бивши стопански дворове) и около удобни пътни връзки, при ограничаване на развитието им върху висококатегорийни земеделски земи.

Прогнозата за предполагаемото въздействие върху отделните компоненти на средата показват, че предполагаемото бъдещо състояние ще бъде в изискваното нормативно състояние, което от своя страна ще осигури здравно-хигиенните параметри на територията.

Анализираните нива на атмосферните замърсители за прогнозния период са основание да се твърди, че в общината няма големи замърсители на атмосферния въздух.

Реализирането на предвидените в ОУПО устройствени мероприятия – благоустрояване, реконструкция на отделни участъци от пътната мрежа, изнасяне на транзитното движение от населените места, както и изграждане на нови пътни връзки ще промени акустичния режим на територията. В участъците, където се очаква завишение на шумовите нива на по-ниските нива на проектиране, да се предвидят съответни мероприятия за намаляване на шума.

От направените изводи за структурата на заболяемостта на населението на община Черноочене може да се твърди, че причините за заболяемост имат различен характер. В този смисъл предвидената в ОУПО пространствена организация на територията и предвидените устройствени мероприятия няма да влошат здравния статус на населението. Основания за това са:

- Ниските прогнозни емисии на вредни вещества от отделните източници на замърсяване на атмосферния въздух;
- Доброто качество на водата от водоизточниците за ПБВ, контролирани от „ВиК” ООД – Кърджали и РЗИ – Кърджали;
- Проектирането и учредяването на СОЗ около водоизточниците за ПБВ и спазване на въведените забрани в съответните пояси;
- Предлагащата схема за канализация и третиране на отпадъчните води, формирани на територията на общината, ще задоволяват нормативните изисквания за заустването им в повърхностен воден обект;
- Отвеждането и третирането на отпадъчните води, формирани на територията на населените места и производствените зони, предполага недопускане замърсяване на подземните води;
- Подобряване качеството на водните ресурси и водоснабдяването;
- Намаляване рисковете от наводнения, чрез определяне на рисковите участъци от реките и прилагане на мерки за предотвратяването им;
- Предвидените в проектното решение реконструкции и изменения в улично-пътната мрежа, ще доведат до преразпределение на транспортното натоварване на територията на града, а оттам и на шумовия режим в различните зони. От акустична гледна точка това ще се окаже благоприятно за някои територии, а за други - негативно изменение.

Реализирането на предвидените в проекта устройствени мероприятия няма да доведат до увеличаване на здравния риск за населението на общината. Предвижданите качествени изменения в характеристиките на жилищния фонд и техническата благоустроеност, екологосъобразното управление на формираните битови и други отпадъци са гаранция за повишаване стандарта на обитаване.

6.11.ОБЩА ОЦЕНКА НА ВЪЗМОЖНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ХОРАТА

Оценката на потенциалните въздействия на предвидените дейности с ОУП на община Черноочене върху компонентите и факторите на околната среда са представени в следващата таблица.

компонента /фактор	преки	непреки	кумулятивни	кратко срочни	средно срочни	дълго срочни	постоянни	временни	положителни	отрицателни	степен
Въздух	не	да	не	не	не	да	да	не	да	не	ниска
Пов.води	не	да	не	не	не	да	да	не	да	не	средна
Подз.води	да	да	да	не	не	да	да	не	да	не	средна
Геоложка основа	да	не	да	не	не	да	да	не	не	да	ниска

Почви	да	не	да	не	не	да	да	не	да	да	средна
Биол.разнообразие	не	да	не	не	не	да	да	не	да	не	ниска
ЗТ и ЗЗ	не	да	не	не	не	да	да	не	да	не	ниска
Ландшафт	да	да	не	не	не	да	да	не	да	не	средна
КИН	не	да	не	не	не	да	да	не	да	не	ниска
Отпадъци	не	да	не	не	не	да	да	не	да	не	ниска
Вредни физични фактори	да	не	не	не	не	да	да	не	да	не	ниска
Здравни аспекти	да	да	не	не	не	да	да	не	да	не	средна

Общата оценка е, че Общият устройствен план на община Черноочене ще окаже трайно във времето и основно положително въздействие върху компонентите и факторите на околната среда и здравето на населението.

7.МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ОУПО.

Прогнозираният макар и минимален антропогенен натиск в резултат на ОУПО върху околната среда може да бъде смекчен с поредица от мерки. Те са свързани на първо място с показателите, които са заложили в Плана. Набелязаните мерки са представени по отделни компоненти и фактори на околната среда:

☞ Атмосферен въздух

- Популяриране и използване на нови енергоспестяващи и чисти технологии за отопление в бита и производството;
- Въвеждане на енергийна ефективност за сградите, чрез тяхното саниране;
- Озеленяване и благоустрояване на населените места;
- Ремонт, реконструкция и подобряване на пътната инфраструктура;
- Контрол по отношение на производствата в новите производствени зони или при разширение на старите.

☞ Води

- В окончателния ОУПО да се отразят местата с повишено внимание от наводнения и границите на учредените СОЗ около водоизточниците за ПБВ и при необходимост да се прецизират проектните решения спрямо тях;
- Забрана за заустване на непречистени отпадъчни води във водни обекти или в почвата;
- Изграждане на канализационни мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води;
- Ремонт на съществуващата водопроводна мрежа;

- Осигуряване на нови водоизточници, с цел задоволяване потребностите на населението с достатъчно количество вода за ПБВ и учредяване на СОЗ за тях;
- Ремонт, възстановяване и изграждане на нови напоителни мрежи с цел използване на водите от съществуващите м.язовири за подобряване на добивите от селскостопанска продукция;
- Задължително осигуряване и изпускане на екологичния воден минимум под съществуващите язовири.

☞ Геоложка основа

- Да не се издават разрешения за строеж на проекти за нови обекти без доклад за детайлни инженерно-геоложки проучвания, съобразени с изискванията за противоземетръсно строителство за VIII степен на сеизмична активност и предвидени противоерозионни дейности на площадката;
- Да не се издават разрешения за строеж на проекти за нова пътна и ВиК инфраструктура и/или рехабилитация на съществуващата такава, без детайлни конкретни инженерно-геоложки проучвания, определяне устойчивостта на откосите и проектиране, изпълнение на противосвлачищни и противосрутищни дейности, както и противоерозионни технически мероприятия;
- При проектиране и изпълнение на залесителни мероприятия и зелената система, освен структуроопределящи местни видове, да се предвидят и подходящи растителни видове, чиято коренова система има подчертано противоерозионно действие.

☞ Почви

- В окончателния ОУПО да се прецизира баланса на територията;
- Забрана за промяна предназначението на висококатегорийни земеделски земи от първа до четвърта категория;
- Отнемане, съхраняване и оползотворяване на хумуса от почвата на предвидените за строителство терени е задължителна мярка за компенсиране в известна степен на загубата на земи;
- Изграждане на защитни храстови и дървесни пояси поне около най-натоварения път I-5, с цел предпазване на съседните почви от замърсяване с изхвърляните изгорели газове на МПС;
- Извършване на противоерозионни мероприятия при обработката и използването на земите застрашени от ерозия, чрез ефективно използване на предлаганите програми;
- Стимулиране развитието на биологичното земеделие.

☞ Биологично разнообразие

- В окончателния вариант на ОУПО да не се предвиждат устройствени решения, създаващи предпоставки за деструктивно засягане на вида, създаването и поддържането на локалните биокоридорни връзки;

- Да не се допуска урбанизация в местата с концентрация на биологично разнообразие;
- В програмния период на ОУПО да се развие специализиран кадастър, като се паспортизират елементите на зелената система чрез ландшафтно-таксационен анализ и оценка;
- При одобряване на ПУП-ПЗ в програмния период в двете защитени зони не само да не се допуска пряко отрицателно въздействие върху природни местообитания или местообитания и популации на видовете, предмет на опазване, но и тяхното фрагментиране или нарушения на бикоридорните връзки, особено в местата с изявен екотонен ефект;
- При изграждането на нови елементи от напоителната система и водоземни съоръжения от повърхностни водни тела да не се допуска възпрепятстване на миграционните коридори на хидробионтите или увреждащи крайречната флора и фауна действия и решения;
- Да не се допуска утвърждаването на ПУП-ПЗ или дейности в близост до елементите на националната екологична мрежа, водещи до настаняване на инвазивни видове или предизвикващи рудерализация на площи от тяхната територия;
- Дейности във влажни зони, част от разглежданите защитените зони, да се предвиждат в извън размножителния период на животинските видове (м.април – м.юни) и да бъдат ограничени в периода на присъствие на зимуващи водолюбиви видове птици (м.ноември – м.февруари).

☞ **Ландшафт**

- Извършване на активни ландшафтно-устройствени мероприятия за защита, респективно възстановяване на традиционните ландшафти;
- Природосъобразно оформяне на пространствата около новостроящите се обекти при оптимално опазване на съществуващата растителност.

☞ **Културно-историческо наследство**

- Съблюдаване спазването на националната нормативна уредба във връзка с културното наследство (включително ратифицираните от България международни конвенции в тази сфера);
- Съблюдаване спазването на предложените в ОУПО устройствени режими (със специфични правила и нормативи) по отношение на защитените територии за опазване на културното наследство при проектиране на всички последващи териториално устройствени нива и сградно проектиране;
- Наблюдения от археолози и специалисти при изкопни работи и строителство за потенциално наличие на археологически ценности.

☞ **Отпадъци и опасни вещества**

- Контрол и организация на сметосъбирането, с цел предпазване от образуване на нерегламентирани сметища;
- Да се въведе система за сметосъбиране, сметоизвозване и разделно събиране на отпадъците за всички населени места от общината;
- Предприемане на мерки за обезопасяване на двата склада за хербициди и тяхното последващо обезвреждане от лицензирани фирми;
- Започване на строителните работи на обекти и съоръжения само при сключен договор с лицензирана фирма за обезвреждане на опасните отпадъци, които ще се генерират.

☞ Вредни физични фактори

- Изнасяне на транзитното движение извън границите на населените места;
- Спазване на изискванията за хигиена на труда и недопускане на вредни лъчения;
- Предвиждане на буферни зони от растителни пояси между производствените зони и жилищните квартали

☞ Здравно хигиенни условия

- Добра поддръжка и почистване на улиците в населените места;
- Изграждане на нови производствено-складови и търговски обекти около пътищата, по-далече от населените места, спомага за изнасянето на антропогенното натоварване извън жизнената среда;
- В следващата фаза на реализация на плана разработките следва да се съобразяват с изискванията на чл.31 от Закона за здравето, относно осигуряване опазването на жизнената среда от вредното въздействие върху здравето на човека, биологични, химични, физични и социални фактори.

В тази връзка предлагаме следния план за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последствия от реализирането на ОУП на община Черноочене.

8.МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА

Мотиви за избор на разгледаните алтернативи

Отчитайки затвърдилите се трайни тенденции в развитието на демографските процеси на общината, авторският колектив изготвил предварителния проект за ОУП на община Черноочене е разгледал и оценил два варианта на демографска прогноза до 2035г., които разглеждаме като:

Алтернатива 1: Изготвяне на ОУПО при *реалистичен вариант* на развитие на населението (7943 души), т.е. при отчитане на очакваното действие на фактори със стимулиращо влияние и незначително въздействие на фактори със задържащ характер.

Оразмеряване на населените места съгласно нормативите и оразмеряване на териториите за рекреация съгласно рекреационните им капацитети. Предвиждане на нови територии за озеленяване в урбанизираните територии. Създаване на промишлено-складови зони. Въвеждане на режими с възможна промяна на предназначението, само за земеделски земи с ниска категория (VI-X). Развитие на водоснабдителната и канализационна мрежи, изграждане на ПСОВ и ЛПСОВ. Създаване на обходни транзитни пътища на натоварените места от РПМ.

Алтернатива 2: Изготвяне на ОУПО при *песимистичен вариант* на развитие на населението (6542 души), т.е. при доминиращо влияние на фактори със задържащ характер и запазване на тенденциите на досегашното демографско, социално-икономическо и инфраструктурно развитие. При този вариант оразмеряването на териториите се извършва на същата база и при същите предвиждания, като единствено параметрите на отделните системи са на база по-малък брой население.

С цел развиване на съществуващата техническа и инженерна инфраструктура; развитие на природните дадености; развитие на създадените предпоставки за икономически и стопански дейности и тенденцията за връщане към екологично чисти райони както за живеене, така и за развитие на селското стопанство **се предлага Алтернатива 1 за изготвяне на ОУПО.**

При анализите в екологичната оценка беше разгледана и „нулева алтернатива“, при която следва продължение на настоящите процеси и тенденции за развитие на околната среда в общината без реализиране на ОУПО. Заключениеето за „нулевата алтернатива“ е, че нейната реализация не води до подобряване състоянието на околната среда.

Оценка на потенциалните въздействия на двете алтернативи (без реализация и с реализация на ОУПО) върху компонентите на околната среда, населението и социално-икономическите условия на развитие на общината е направена в таблицата по-долу. Въздействието е оценено като положително (+), отрицателно (-) и няма въздействие (0).

Компоненти и индикатори	Нулева алтернатива	Реализиране на ОУПО
Качество на атмосферния въздух	0	0
Количество и качество на водите	-	+
Запазване на земеделските земи	-	+
Ландшафт	0	+
Биоразнообразие (растения, животни, защитени зони и територии)	0	+
Осигуряване на условия за опазване и социализация на обектите от КИН	-	+
Обосновано развитие на транспортната инфраструктура	0	+
Обосновано развитие на техническата инфраструктура	-	+
Заетост и създаване на работни места	0	+
Създаване на по-добри условия за	0	+

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ЧЕРНООЧЕНЕ, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

масов спорт и отдих на населението		
Привличане на нови инвестиции	0	+

От направеното сравнение е видно, че приемането на “нулева алтернатива” не е най-доброто решение нито от икономическа, нито от екологична гледна точка. Предвид на изяснените въздействия считаме, че реализирането на ОУП на община Черноочене ще доведе до подобряване качеството на средата за живеене, труд и почивка, без да води след себе си необратими промени в околната среда и значителни негативни въздействия..

Методи на извършване на екологичната оценка

Екологичната оценка е извършена в съответствие с действащото европейско и българско законодателство. Спазени са изискванията на Наредбата за ЕО. Взети са предвид всички изказани становища, мнения и препоръки от компетентните органи при проведените консултации по време на изготвяне на Доклада за екологична оценка.

При изготвяне на екологичната оценка са използвани методите посочени в:

*Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България

*Други указания и методики на европейската комисия за стратегическа екологична оценка

9.НЕОБХОДИМИ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА

Въз основа на резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ОУП на община Черноочене, препоръчваме следните конкретни мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при неговата реализация:

Компоненти и фактори на ОС	Мерки за наблюдение и контрол	Срокове	Отговорен орган
Атмосферен въздух	Контрол на замърсителите на атмосферния въздух на населените места с транзитен автотранспорт – Черноочене, Комунига, Пчеларово	Постоянно	РИОСВ-Хасково, РЗИ - Кърджали
Повърхностни и подземни води	Проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ на всички водоизточници за ПБВ, съгласно Наредба № 3/2000 г.	Изготвяне на проекти и внасяне в БД ИБР	Общ.Черноочене, „ВиК“ ООД - Кърджали
	Контрол на качеството на водата за питейно – битово водоснабдяване	Постоянно	РЗИ – Кърджали, „ВиК“ ООД - Кърджали
	Контрол на качеството на отпадъчните води преди заустването им във водоприемника	Постоянно	РИОСВ-Хасково, БДУВИБР - Пловдив

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ЧЕРНООЧЕНЕ, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

	Наблюдение на локализираните места от повърхностните водни обекти с риск от наводнение	Постоянно	Общ.Черноочене, БДУВИБР - Пловдив
Почви	Наблюдение на местата с най-голям риск от ерозия и набеязване на конкретни залесителни мероприятия	Постоянно	Общ.Черноочене, ОД „Земеделие“ - Кърджали
Биологично разнообразие, защитени зони	Контрол по спазване на изискванията на ЗБР и ЗЗТ	Постоянно	РИОСВ - Хасково
	Наблюдение и контрол по спазване на мерките за намаляване и отстраняване на отрицателните въздействия върху биологичното разнообразие	Постоянно	Общ.Черноочене, РИОСВ – Хасково
Културно историческо наследство	Наблюдения и действия по реда на ЗКН при евентуално разкриване на археологически находки	Постоянно	Общ.Черноочене, РИМ- Кърджали
Отпадъци	Контрол на нерегламентираното депониране на отпадъци	Постоянно	Общ.Черноочене, РИОСВ -Хасково
Здравен статус	Наблюдения, контрол и оценка на здравното състояние на населението	Постоянно	РЗИ - Кърджали

10.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящият Доклад за Екологична оценка на „Общ устройствен план на община Черноочене” е изготвен в съответствие с изискванията на нормативната уредба по околна среда. В него е направена оценка на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда и човешкото здраве и е определено очакваното въздействие върху тях.

Направени са препоръки и са набеязани мерки за намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите значителни въздействия върху околната среда от реализацията на ОУПО.

В Доклада за ЕО е направен обобщен извод, че при спазване на предложените мерки, реализацията на ОУПО ще окаже трайно във времето положително въздействие върху околната среда и качеството на живот на населението.

Въз основа на всичко гореизложено, колективът от независими експерти изготвили екологичната оценка, предлагат на Екологичния експертен съвет при РИОСВ – Хасково да даде положително становище по ЕО на ОУП на община Черноочене, с което ще се даде ход на по-нататъшното му процедиране.

11.ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА

- ✓ Извадка от топографска карта в М 1:100000
- ✓ Общ устройствен план предварителен проект
- ✓ ОУП на община Черноочене с нанесени защитени територии и зони